EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 14.7.2021.
COM(2021) 568 final

2021/0206 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o osnivanju Socijalnog fonda za klimatsku politiku

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Komunikacijom o europskom zelenom planu[1] („europski zeleni plan”) pokrenuta je nova strategija za rast Europske unije, čiji je cilj preobraziti Uniju u održivo, pravednije i prosperitetnije društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom, u kojem 2050. neće biti neto emisija stakleničkih plinova, a gospodarski rast neće biti povezan s upotrebom resursa. U njoj se potvrđuje povećanje klimatske ambicije Komisije da Europa do 2050. postane prvi klimatski neutralan kontinent. Nužnost i vrijednost europskog zelenog plana samo su se povećale s obzirom na vrlo ozbiljne učinke pandemije bolesti COVID-19 na zdravlje te socijalnu i gospodarsku dobrobit građana Unije.

Na temelju strategije europskog zelenog plana i sveobuhvatne procjene učinka u Komunikaciji Komisije iz rujna 2020. o **povećanju klimatskih ambicija Europe za 2030.**[2] („Plan za postizanje klimatskog cilja do 2030.”) predloženo je da Unija poveća svoju ambiciju i predstavljen je sveobuhvatan plan za odgovorno povećanje obvezujućeg cilja Unije za 2030. prema smanjenju neto emisija za najmanje 55 %. Tim povećanjem ambicija za 2030. oblikovateljima politika i ulagačima pruža se sigurnost da se odlukama koje budu donesene narednih godina razine emisija neće ograničiti na razine koje nisu u skladu s ciljem Unije da do 2050. postane klimatski neutralna. Povećani cilj Unije za 2030. u skladu je s ciljem Pariškog sporazuma, potpisanog u okviru Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime („Pariški sporazum”)[3], da se globalno povećanje temperature zadrži znatno ispod 2 °C i da po mogućnosti ne premaši 1,5 °C.

Europsko vijeće potvrdilo je novi obvezujući cilj Unije za 2030. na sastanku održanom u prosincu 2020.[4] Europsko vijeće ponovno je potvrdilo te zaključke 25. svibnja 2021. i pozvalo Komisiju da brzo predstavi zakonodavni paket zajedno s temeljitim ispitivanjem učinka na okoliš te gospodarskog i društvenog učinka na razini država članica. I klimatska neutralnost Unije do 2050. i prijelazno smanjenje neto emisija za najmanje 55 % do 2030. sadržani su u Uredbi (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća[5] („Europski zakon o klimi”).

Kako bi provela Europski zakon o klimi i zaključke Europskog vijeća, Komisija je preispitala zakonodavstvo u području klime i energije koje je trenutačno na snazi i predlaže zakonodavni Paket za ostvarivanje cilja od 55 % („**Fit for 55**”).

Povećanje klimatske ambicije Unije podrazumijeva i povećanje doprinosa svih sektora. U tu se svrhu kao dio revizije Direktive 2003/87/EZ[6] („Direktiva o ETS-u”) predlaže trgovanje emisijama za zgrade i cestovni promet. To bi trebalo dati dodatan gospodarski poticaj za smanjenje izravne potrošnje fosilnih goriva i time pridonijeti smanjenju emisija stakleničkih plinova. Uvođenje tržišne cijene ugljika u ta dva sektora zajedno s drugim mjerama trebalo bi srednjoročno do dugoročno smanjiti troškove za zgrade i cestovni promet te će pružiti nove

---

1 COM(2019) 640 final.
2 COM(2020) 562 final.
3 Pariški sporazum (SL L 282, 19.10.2016., str. 4.).
4 Zaključci Europskog vijeća od 10. do 11. prosinca 2020. EUCO 22/20 CO EUR 17 CONCL 8.
5 Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).
6 Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

mogućnosti za ulaganja i otvaranje radnih mjesta, koje će se u potpunosti iskoristiti uz odgovarajuće politike tržišta rada i vještina, kao što su one koje na razini EU-a podržavaju Europski socijalni fond plus (ESF+), uspostavljen Uredbom (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća[7], i Fond za pravednu tranziciju, uspostavljen na temelju Uredbe (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća[8].

Međutim, povećanje cijene fosilnih goriva imat će znatne društvene i distribucijske učinke koji bi mogli nerazmjerno utjecati na ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i korisnike usluga prijevoza koji veći dio svojih dohodaka troše na energiju i prijevoz, a u određenim regijama nemaju pristup alternativnim, cjenovno pristupačnim rješenjima za mobilnost i prijevoz. Takvi se učinci na ranjive skupine razlikuju među državama članicama, a učinke na cijene vjerojatno će jače osjetiti države članice, regije i stanovništvo s nižim prosječnim dohotkom. Kao posljedica povećanja cijene goriva na temelju određivanja cijena ugljika, trgovanje emisijama donosi prihode koji se mogu upotrijebiti za rasterećivanje ranjivih skupina.

Za suzbijanje socijalnih i distribucijskih učinaka na najranjivije koji proizlaze iz trgovanja emisijama za dva nova sektora (zgrade i cestovni promet) osniva se Socijalni fond za klimatsku politiku („Fond”). Komisija će prilagodbe proračunskog okvira Unije potrebne za ovaj prijedlog predstaviti kao dio predstojećeg paketa o vlastitim sredstvima, uključujući prijedlog za izmjenu višegodišnjeg financijskog okvira[9]. Konkretno, dio prihoda od trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet bit će uplaćen u proračun Unije, a njegov će postotak u načelu odgovarati novom Fondu. Komisija do kraja godine namjerava predstaviti i prijedlog preporuke Vijeća o socijalnim aspektima željene zelene tranzicije.

Cilj je Fonda ublažiti cjenovni učinak određivanja novih cijena ugljika te državama članicama pružiti financijska sredstva za potporu njihovim politikama usmjerenima na socijalne učinke takvog trgovanja emisijama na ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i korisnike usluga prijevoza. To bi se osobito trebalo postići privremenom potporom dohotku te mjerama i ulaganjima namijenjenima srednjoročnom do dugoročnom smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada, dekarbonizaciju grijanja i hlađenja zgrada, uključujući integraciju energije iz obnovljivih izvora, te omogućivanje boljeg pristupa mobilnosti i prijevozu s nultom i niskom stopom emisija.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Osnivanjem Socijalnog fonda za klimatsku politiku nastoji se riješiti dio socijalnih i distribucijskih pitanja zelene tranzicije Unije. Taj je fond usklađen s djelovanjem Unije u području klime i obvezama koje su Unija i države članice preuzele na temelju Pariškog sporazuma. Pri osnivanju Fonda u obzir se uzimaju povećana klimatska ambicija Unije, kako je potvrđena u zaključcima Europskog vijeća iz prosinca 2020. i svibnja 2021., i odredbe Europskog zakona o klimi. Fond je ponajprije namijenjen za smanjenje socijalnog i distribucijskog opterećenja zbog učinaka trgovanja emisijama na cijene u sektorima zgrada i cestovnog prometa te za olakšavanje čistih ulaganja kako bi se smanjilo to opterećenje. Socijalni aspekti obuhvaćeni su i drugim zakonodavstvom u području klime, energetike i prometa koje utječe na te sektore, primjerice odredbama Direktive 2012/27/EU Europskog

[7] Uredba (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013 (SL L 231, 30.6.2021., str. 21.).

[8] Uredba (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (SL L 231, 30.6.2021., str. 1.).

[9] Izmijenjeni prijedlog Uredbe Vijeća (EU) 2020/2093 o utvrđivanju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021.–2027., COM/2021/XXX final.

parlamenta i Vijeća[10] („Direktiva o energetskoj učinkovitosti”) i Direktive o ETS-u već se ukazuje na to da bi se pri upotrebi sredstava i prihoda trebali uzeti u obzir socijalni aspekti. Novim Fondom nadopunjuju se postojeći proračunski instrumenti usmjereni na ulaganja i vještine povezane s tranzicijom.

Cilj klimatske neutralnosti iz europskog zelenog plana i Europskog zakona o klimi te usporedna zelena i digitalna tranzicija glavni su prioriteti Unije. **Paket za ostvarivanje cilja od 55 %**, instrument Next Generation EU i višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. pridonijet će provedbi usporedne zelene i digitalne tranzicije kojoj Europa teži. Kombinacijom tih politika znatno će se pridonijeti suzbijanju gospodarske krize i olakšavanju oporavka nakon pandemije bolesti COVID-19 te ubrzati prelazak na čisto i održivo gospodarstvo, u kojem će djelovanje u području klime biti povezano s gospodarskim rastom te socijalnom i teritorijalnom kohezijom.

Nužnost i vrijednost zelene tranzicije samo su se povećale zbog ozbiljnih učinaka pandemije bolesti COVID-19 na zdravlje i gospodarsku dobrobit građana Unije. Fond će postati operativan u posljednje dvije godine instrumenta za oporavak[11] i Mehanizma za oporavak i otpornost[12], koji su Unijine mjere za ublažavanje gospodarskog i socijalnog učinka pandemije bolesti COVID-19 i povećanje održivosti, otpornosti i pripremljenosti gospodarstava i društava Unije za izazove i mogućnosti zelene i digitalne tranzicije. Provedba Fonda, koja bi se trebala nastaviti do 2032., bit će u skladu s navedenim mjerama. Slično tomu, Fond za pravednu tranziciju financira se iz višegodišnjeg financijskog okvira te će njegova provedba završiti 2027. Dakle, Fond bi trebao nastaviti s radom još pet godina.

Upravljanje intervencijama i njihovo oblikovanje

U europskom zelenom planu potvrđuje se da se potreba za socijalno pravednom tranzicijom mora odraziti i u politikama na razini Unije i na nacionalnoj razini. To uključuje ulaganja u cjenovno pristupačna rješenja za one koji su najteže pogođeni i manje sposobni nositi se s politikama određivanja cijena ugljika, na primjer poboljšanje javnog prijevoza, kao i mjere za ublažavanje i suzbijanje energetskog siromaštva te promicanje prekvalifikacije. To je u skladu s 1. i 20. načelom europskog stupa socijalnih prava kako bi se olakšale tranzicije tržišta rada u kontekstu usporednih tranzicija i oporavak od socioekonomskog učinka pandemije bolesti COVID-19 te kako bi se svima osigurao pristup osnovnim uslugama kao što su opskrba energijom i mobilnost.

U skladu s okvirom za upravljanje u području klime države članice dužne su 2023. ažurirati svoje integrirane nacionalne energetske i klimatske planove („NECP”) u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća[13] („Uredba o upravljanju”). U desetogodišnjim NECP-ima opisuje se kako države članice EU-a namjeravaju riješiti pitanje

---

10 Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetskoj učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.).

11 Uredba Vijeća (EU) 2020/2094 od 14. prosinca 2020. o uspostavi Instrumenta Europske unije za oporavak radi potpore oporavku nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (SL L 433I, 22.12.2020., str. 23.).

12 Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

13 Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ) br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i smanjenja emisija stakleničkih plinova, te već obuhvaćaju energetsko siromaštvo u okviru važećeg zakonodavstva. Komisija prati napredak i izvješćuje o njemu u okviru izvješća o stanju energetske unije. Fond i socijalni planovi za klimatsku politiku bit će povezani i uvjetovani planiranim reformama i obvezama preuzetima u okviru NECP-ova. Da bi se smanjili dodatni administrativni troškovi, vremenski raspored predstavljanja i donošenja socijalnih planova za klimatsku politiku usklađen je s već postojećim rasporedom za NECP-e.

Provedba Fonda putem socijalnih planova za klimatsku politiku država članica bit će usklađena i s politikom i s mjerama koje se podupiru raznim drugim instrumentima EU-a za poticanje socijalno pravedne tranzicije. Među njima su Akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava[14], čiji je cilj socijalno poštena i pravedna zelena tranzicija za sve Europljane, Europski socijalni fond plus (ESF+), planovi za pravednu tranziciju na temelju Uredbe (EU) 2021/1056, dugoročne strategije država članica za obnovu zgrada na temelju Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća[15] te Opservatorij za energetsko siromaštvo, koji podupire nastojanja država članica da ublaže i prate energetsko siromaštvo i povezane kombinacije politika, u skladu s Preporukom Komisije o energetskom siromaštvu[16].

Socijalni fond za klimatsku politiku pridonijet će i provedbi „Akcijskog plana EU-a: Prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla”[17], kojim se žele povećati sinergije ciljeva dekarbonizacije i nulte stope onečišćenja. U tu će svrhu mjere i ulaganja biti usmjereni i na djelovanja (npr. za grijanje i kotlove) kojima se istodobno može pridonijeti smanjenju onečišćenja zraka jer je borba protiv onečišćenja ujedno i borba za pravednost i jednakost. Najštetnijim učincima onečišćenja na zdravlje ljudi obično su izložene najranjivije skupine.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Pravne osnove za prijedlog ove Uredbe o uspostavi Socijalnog fonda za klimatsku politiku jesu članak 91. stavak 1. točka (d), članak 192. stavak 1. i članak 194. stavak 1. točka (c) Ugovora o funkcioniranju Europske Unije („UFEU”).

Fond se osniva kako bi se svladali socijalni i distribucijski izazovi povezani sa zelenom tranzicijom nužnom za borbu protiv klimatskih promjena i potaknule mjere potrebne za ublažavanje socijalnih posljedica trgovanja emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa.

U skladu s člankom 192. stavkom 1. UFEU-a Unija doprinosi, među ostalim, očuvanju, zaštiti i poboljšanju kvalitete okoliša te promicanju mjera na međunarodnoj razini za rješavanje regionalnih, odnosno svjetskih problema okoliša, a osobito borbi protiv klimatskih promjena. Politika Unije u području okoliša usmjerena je na postizanje visokog stupnja zaštite, uzimajući u obzir različitost prilika u različitim regijama Unije. I mjere usmjerene na održivi prijevoz donese se na temelju tih odredbi.

Fond je posebno namijenjen rješavanju problema energetskog siromaštva ranjivih kućanstava i mikropoduzeća. Njime bi se trebale podržati mjere za promicanje energetske učinkovitosti,

---

[14] Europsko vijeće potvrdilo ga je 24. i 25. lipnja 2021.

[15] Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskim svojstvima zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).

[16] Preporuka Komisije (EU) 2020/1563 od 14. listopada 2020. o energetskom siromaštvu C/2020/9600 (SL L 357, 27.10.2020., str. 35.).

[17] COM(2021) 400.

uštede energije te razvoja novih i obnovljivih oblika energije, kako je navedeno u članku 194. stavku 1. točki (c) UFEU -a.

Sredstvima iz Fonda mora se riješiti i situacija ranjivih korisnika usluga prijevoza. Tim bi se sredstvima trebale podržati mjere kojima će se tim korisnicima olakšati pristup rješenjima za mobilnost i prijevoz s nultom i niskom stopom emisija, uključujući javni prijevoz, te time doprinijeti postizanju ciljeva zajedničke prometne politike kako je navedeno u članku 91. stavku 1. točki (d) UFEU-a.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Fond se osniva kao dopuna trgovanju emisijama za zgrade i cestovni promet koje će se primjenjivati u cijeloj Uniji. Primjena jedinstvene cijene za emisije stakleničkih plinova iz zgrada i cestovnog prometa neće imati jednak učinak u svim državama članicama i regijama. Fond će služiti kao potpora državama članicama kako bi mogle financirati koherentan skup mjera, uključujući privremenu izravnu potporu dohotku i ulaganja koja se smatraju potrebnima za postizanje klimatskih ciljeva Unije, a posebice za osiguravanje cjenovno pristupačnog i održivog grijanja, hlađenja i mobilnosti. Potpora bi trebala odražavati raznolikost situacija u državama članicama i njihovim regijama, uzimajući u obzir regionalne karte energetskog siromaštva i karte područja slabo povezanih cestom ili željeznicom te udaljenih i ruralnih područja. Te mjere i ulaganja, uključujući privremenu izravnu potporu dohotku, bit će namijenjeni kućanstvima, mikropoduzećima i korisnicima usluga prijevoza koji su ranjivi i posebno pogođeni trgovanjem emisijama za zgrade i cestovni promet jer se očekuje da će regulirani subjekti prenijeti troškove na krajnje potrošače.

Financiranje iz proračuna Unije usmjereno je na aktivnosti čije ciljeve ne mogu sve države članice same ostvariti u dostatnoj mjeri („test nužnosti”) te u kojima se intervencijom Unije može ostvariti dodatna vrijednost u odnosu na mjere pojedinačnih država članica. U ovom su slučaju potrebe pojedinih država članica odražene u metodologiji dodjele sredstava. Stvaranjem programa Unije osigurava se i da sve države članice mogu poduzeti mjere kojima se dopunjuje djelovanje u području klime na razini Unije. Mjere i ulaganja osmislit će i odabrati države članice jer su one u najboljoj poziciji da osmisle mjere koje odražavaju nacionalne posebnosti.

Države članice trebale bi predstaviti sveobuhvatan skup mjera i ulaganja koji će se financirati iz Fonda u svojim socijalnim planovima za klimatsku politiku, koje trebaju dostaviti zajedno s ažuriranim NECP-ima u skladu s Uredbom o upravljanju.

Djelovanje na razini Unije potrebno je za postizanje brze i stabilne zelene tranzicije u kojoj nitko nije zapostavljen. Stoga je djelovanje na razini Unije potrebno kako bi se koordinirao odgovarajući odgovor na socijalne izazove uzrokovane trgovanjem emisijama u sektorima zgrada i cestovnog prometa („test učinkovitosti”). Taj cilj države članice ne mogu same ostvariti u dostatnoj mjeri, dok se djelovanjem na razini Unije može ostvariti dodatna vrijednost uspostavom instrumenta u okviru kojeg se državama članica pruža ciljana financijska potpora za oblikovanje i provedbu prijeko potrebnih mjera i ulaganja.

- **Proporcionalnost**

Prijedlog je u skladu s načelom proporcionalnosti jer ne prelazi ono što je minimalno potrebno za ostvarenje navedenog cilja na razini Unije ni ono što je potrebno za tu svrhu.

- **Odabir instrumenta**

Ciljevi opisani u prethodnim odjeljcima ne mogu se ostvariti usklađivanjem propisa ni dobrovoljnim djelovanjem država članica. Mogu se ostvariti samo donošenjem uredbe. Uredba koja se primjenjuje na sve države članice ujedno je i najprimjereniji pravni instrument

za organizaciju pružanja financijske potpore kako bi se osiguralo jednako postupanje prema državama članicama.

Većina prihoda od trgovanja novim emisijama odlazit će u nacionalne proračune država članica i trebala bi se upotrebljavati za potrebe povezane s klimom, uključujući socijalne učinke trgovanja novim emisijama. Države članice potiču se da upotrebljavaju takve prihode, kao i da dodatno financiranje dostupno iz drugih programa Unije usmjeravaju na mjere kojima se podupire socijalno pravedna dekarbonizacija predmetnih sektora. Novi fond kojim se izravno upravlja u proračunu Unije nadopunjuje te mjere tako što se u okviru njega posebno i izravno u obzir uzimaju socijalni izazovi povezani s trgovanjem emisijama u sektorima zgrada i cestovnog prometa putem integriranog pristupa usmjerenog na rezultate, a koji se temelji na dogovorenom planu s jasnim ciljevima, ključnim etapama i rezultatima. U ključu raspodjele za Fond uzima se u obzir očekivan nejednak učinak među državama članicama i unutar njih.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

• *Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva

U vezi s ovim prijedlogom nije provedena *ex post* evaluacija ni provjera primjerenosti jer provedba povećane klimatske ambicije Unije još nije započela.

• Savjetovanja s dionicima

Komisija je pozvala države članice, predstavnike industrije iz privatnog sektora, nevladine organizacije, istraživačke i akademske institucije, sindikate i građane da daju povratne informacije i mišljenje o mogućem trgovanju emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa, među ostalim o njegovim socijalnim posljedicama.

Komisija je provela prvi krug javnog savjetovanja prije nego što je donijela Komunikaciju o Planu za postizanje klimatskog cilja do 2030., u kojoj je predloženo povećanje ambicija Unije i iznesen sveobuhvatan plan za povećanje obvezujućeg cilja Unije za 2030. prema odgovornom smanjenju neto emisija za najmanje 55 %.

Za svaki od prijedloga **Paketa za ostvarivanje cilja od 55 %** Komisija je organizirala drugi krug javnog savjetovanja na internetu. Kad je riječ o reviziji Direktive o ETS-u, uključujući trgovanje emisijama za zgrade i cestovni promet, zaprimljeno je gotovo 500 odgovora[18]. Komisija je prije toga uputila poziv za slanje povratnih informacija o početnoj procjeni učinka[19] revizije Direktive o ETS-u, uključujući početna razmatranja i opcije politike o mogućoj uspostavi trgovanja emisijama.

Kad je riječ o sektorima zgrada i cestovnog prometa, nekoliko je dionika, uključujući i socijalne partnere poslodavce i socijalne partnere zaposlenike, općenito skeptično u pogledu proširenja trgovanja emisijama na te sektore. Razni su dionici naveli da je najpoželjnija od predstavljenih opcija započeti zasebnim samostalnim sustavom za sektore i građevina i

[18] Poziv je bio otvoren 12 tjedana, od 13. studenoga 2020. do 5. veljače 2021. Rezultati su dostupni na: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12660-Updating-the-EU-Emissions-Trading-System/public-consultation_hr.

[19] Povratne informacije za početnu procjenu učinka mogle su se slati od 29. listopada 2020. do 26. studenoga 2020. te je zaprimljeno oko 250 odgovora. Rezultati su dostupni na: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/12660-Klimatske-promjene-azuriranje-sustava-EU-a-za-trgovanje-emisijama-ETS-_hr.

cestovnog prometa, što se odražava u prijedlogu revizije ETS-a. Nekoliko dionika ukazalo je i na socijalne učinke povećanja cijene goriva za grijanje i goriva namijenjenih upotrebi u prometu na ranjiva kućanstva. Posebno je istaknuto da bi kućanstvima s niskim prihodima mogla trebati potpora kako bi mogla izvršiti potrebna ulaganja u energetsku učinkovitost te mobilnost i prijevoz s nultom i niskom stopom emisija.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Ovaj se prijedlog temelji na dokazima prikupljenima u procjeni učinka priloženoj Planu za postizanje klimatskog cilja do 2030.[20], procjeni učinka na kojoj se temelji revizija Direktive o ETS-u[21], analizi provedenoj kao potpora dugoročnoj strategiji Komisije[22] i relevantnim dokazima prikupljenima u drugim inicijativama europskog zelenog plana koje su se provodile istovremeno, kao i ranijim studijama koje su se odnosile na zgrade i cestovni promet.

- **Procjena učinka**

Problemi na koje je usmjeren predloženi Fond i mogući načini njihova rješavanja analizirani su u dvije uzastopne procjene učinka, stoga nije provedena posebna procjena učinka.

U procjeni učinka na kojoj se temelji Plan za postizanje klimatskog cilja do 2030. utvrđeno je da se povećanjem ciljnih vrijednosti smanjenja emisija za 2030. na 55 % udio izdataka kućanstava povezanih s potrošnjom energije povećava za približno 0,7–0,8 postotnih bodova. Promjene potrošačkih cijena utječu na kućanstva na razne načine, koji ovise o njihovoj strukturi izdataka, visini i izvorima dohotka, bogatstvu i samom sastavu kućanstva.

Procijenjene promjene relativnih cijena uslijed veće klimatske ambicije znatno bi više utjecale na osobe s nižim nego na one s najvišim dohotkom. Međutim, ti rezultati ne uključuju preraspodjelu prihoda od dražbi. Na primjer, ako se za svaku državu članicu uvede paušalna preraspodjela prihoda od dražbi na temelju veličine kućanstva, to bi moglo pozitivno utjecati na dobrobit najnižeg decila stanovništva Unije po izdacima i znatno smanjiti negativan učinak na stanovništvo iz svih ostalih skupina po visini izdataka. U procjeni učinka zaključuje se i da bi mehanizam preraspodjele kao stvarna politika mogao u mnogo većoj mjeri biti usmjeren na zadovoljavanje potreba nižih decila stanovništva po dohotku/izdacima. To bi omogućilo veću naknadu i potporu kućanstvima kojima je potrebna pomoć, bez obzira na razinu prihoda ostvarenih određivanjem cijena ugljika.

Ta je analiza razrađena u procjeni učinka priloženoj Prijedlogu za izmjenu Direktive o ETS-u u okviru **Paketa za ostvarivanje cilja od 55 %**. U njoj se poseban naglasak stavlja na uvođenje trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet te se analiziraju njegovi socijalni učinci, posebno na kućanstva s nižim dohotkom i ranjiva kućanstva. Osobito se troškovi kućanstava za energiju raščlanjuju na troškove goriva i kapitalne troškove za ulaganja, kao i prema glavnim dohodovnim skupinama kućanstava i dohodovnim skupinama država članica.

Očekuje se da će se kao posljedica **Paketa za ostvarivanje cilja od 55 %** izdaci za stambena ulaganja 2030. u Uniji povećati za 0,4–0,7 postotnih bodova dohotka kućanstva u usporedbi s osnovicom. Ako se politike utvrđuju tako da u većoj mjeri ovise o cijenama ugljika, izdaci za ulaganja povećavaju se slabije nego u uravnoteženijoj kombinaciji politika. U troškovno učinkovitoj kombinaciji politika povećanja izdataka za ulaganja za kućanstva s nižim

---

20 SWD(2020) 176, posebno odjeljak 6.5.2.

21 [Procjena učinka priložena …].

22 Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom Vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru, Odboru regija i Europskoj investicijskoj banci „Čist planet za sve – Europska strateška dugoročna vizija za prosperitetno, moderno, konkurentno i klimatski neutralno gospodarstvo”, COM/2018/773 final.

dohotkom bila bi u svim dohodovnim skupinama država članica više nego dvostruko veća od prosječnog kućanstva. Povećanja su znatno iznad prosjeka Unije u državama članicama s BDP-om po stanovniku ispod 60 % prosjeka Unije. To ukazuje na važnost pristupa financiranju za obnovu stambenog fonda i kupnju energetski učinkovite opreme, posebno u državama članicama s nižim dohotkom.

Procjena učinka revizije Direktive o ETS-u pokazala je da trgovanje emisijama za zgrade neće jednako utjecati na sva kućanstva, ali bi vjerojatno imalo regresivan učinak na raspoloživi dohodak jer kućanstva s niskim dohotkom na grijanje obično troše veći dio svojeg dohotka. Osim toga, uvođenje usklađene cijene ugljika imat će vrlo različit učinak na potrošačke cijene u državama članicama, ovisno o prijašnjoj razini poreza na predmetna goriva jer su cijene fosilnih goriva prije oporezivanja usporedive u svim državama članicama. Međutim, ukupni izdaci za gorivo kao postotak dohotka u prosjeku ostaju gotovo stabilni. To znači da je smanjenje izdataka za gorivo moguće unatoč povećanju cijena, pod uvjetom da se provedu troškovno učinkovita ulaganja. Ako se ta ulaganja provedu, kućanstva s nižim dohotkom u prosjeku će biti u boljem položaju od prosječnog kućanstva. Za skupinu država članica s niskim dohotkom udio izdataka za gorivo u izdacima za potrošnju kućanstava raste u svim dohodovnim skupinama, a pogotovo za kućanstva s niskim dohotkom. Poduzmu li se potrebna ulaganja u energetsku učinkovitost, obnovu i energiju iz obnovljivih izvora, problem povećanja cijena goriva ostat će ograničen i uglavnom prisutan u kućanstvima s nižim dohotkom u državama članicama s niskim dohotkom.

Kad je riječ o cestovnom prometu, u Strategiji za održivu i pametnu mobilnost i procjeni učinka priloženoj Planu za postizanje klimatskog cilja do 2030. prepoznata je središnja važnost ulaganja usmjerenih na povećanje potražnje za vozilima s nultom i niskom stopom emisija te ubrzanje uvođenja infrastrukture za punjenje i opskrbu tih vozila, što će imati ključnu ulogu u postizanju cilja znatne dekarbonizacije cestovnog prometa do 2030.

U procjeni učinka priloženoj prijedlogu za reviziju Direktive o ETS-u utvrđeno je da trgovanje emisijama za cestovni promet neće imati jednak učinak na sva kućanstva. Udio potrošnje za prijevoz obično je najviši u nižim srednjim i srednjim dijelovima dohodovnih razreda kućanstava (jer kućanstva s najnižim dohotkom nemaju pristup privatnom vozilu).

Međutim, u procjeni učinka zaključuje se i da, iako se određivanjem cijena ugljika povećavaju izdaci potrošača za energiju, njime se istodobno povećavaju prihodi, što se može upotrijebiti za ponovna ulaganja, poticanje djelovanja u području klime te suočavanje sa socijalnim ili distribucijskim učincima određivanja cijena ugljika. Prihodi od dražbi emisijskih jedinica u okviru tog trgovanja emisijama mogu se upotrebljavati putem različitih mehanizama preraspodjele kao kompenzacija potrošačima ili potpora ulaganju u energetsku učinkovitost ili u obnovljive izvore energije ili druge svrhe.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

U zakonodavstvu EU-a o sustavu trgovanja emisijama dosljedno se daje prednost pristupima za smanjenje regulatornog opterećenja i za gospodarske subjekte i za uprave.

U skladu s predanošću Komisije boljoj regulativi ovaj je prijedlog pripremljen uzimajući u obzir doprinose dionikâ (vidjeti i odjeljak o prikupljanju i primjeni stručnog znanja).

Socijalne planove za klimatsku politiku potrebno je dostaviti zajedno s ažuriranim postojećim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima („NECP”) kako bi se dodatna administrativna opterećenja svela na najmanju moguću mjeru. NECP-i već sadržavaju detaljan pregled temeljnih pitanja energetskog siromaštva kojima se Fond bavi. Slično tomu, obnova zgrada, održiv prijevoz i projekti koji se odnose na dekarbonizaciju cestovnog prometa već su opsežno obrađeni u nacionalnim planovima za oporavak i otpornost.

Za potreban dodatni administrativni rad uglavnom bi bile odgovorne uprave, dok bi krajnje koristi imala kućanstva, mikropoduzeća i korisnici usluga prijevoza. Prilike za ostvarivanje prihoda i otvaranje radnih mjesta bile bi korisne lokalnim društvima, često malim i srednjim poduzećima.

- **Temeljna prava**

Prijedlog ima pozitivan učinak na očuvanje i razvoj temeljnih prava Unije, kao i na načela uključenosti i nediskriminacije, pod pretpostavkom da države članice zatraže i prime potporu u povezanim područjima koja se mogu financirati iz Fonda.

Žene su posebno pogođene mjerama određivanja cijena ugljika jer predstavljaju 85 % obitelji sa samohranim roditeljem. Obitelji sa samohranim roditeljem posebno su izložene riziku od siromaštva djece. Rodnu ravnopravnost i jednake mogućnosti za sve treba integrirati, uzimati u obzir i promicati tijekom cijele provedbe Fonda. Nadalje, 87 milijuna Europljana s nekim oblikom invaliditeta živi u privatnim kućanstvima i suočava se sa znatnim rizikom od siromaštva i socijalne isključenosti (28,5 %, u odnosu na 18,6 % osoba bez invaliditeta u Uniji 2019.).

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ukupna financijska omotnica Fonda za razdoblje 2025.–2032. iznosit će 72,2 milijarde EUR u tekućim cijenama. Komisija će uskoro predložiti ciljanu izmjenu Uredbe za višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. kako bi se omogućila dodatna potrošnja Unije u iznosu od 23,7 milijardi EUR za razdoblje 2025.–2027. Potrošnja bi trebala biti pojačana na početku razdoblja kako bi prethodila neometanom uvođenju novog ETS-a i pratila ga. Iznos od 48,5 milijardi EUR za razdoblje 2028.–2032. ovisi o raspoloživosti sredstava na temelju godišnjih gornjih granica važećeg višegodišnjeg financijskog okvira iz članka 312. UFEU-a, za koji će Komisija podnijeti prijedlog do 1. srpnja 2025.[23]

Financijska omotnica Fonda u načelu bi trebala iznositi 25 % očekivanih prihoda od uključivanja zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive o ETS-u s obzirom na njezinu izravnu vezu s novim ETS-om. U prijedlogu izmjene Odluke o vlastitim sredstvima utvrdit će se način na koji države članice trebaju potrebne prihode staviti na raspolaganje proračunu Unije kao vlastita sredstva.

Za razdoblje 2025.–2032. Fond će se stoga financirati iz vlastitih sredstava proračuna Unije, uključujući prihode od trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet od 2026., kako je predviđeno u izmjeni Odluke o vlastitim sredstvima, koju će Komisija uskoro predstaviti. Fond bi se trebao početi primjenjivati godinu dana prije uvođenja cijene ugljika u okviru novog ETS-a.

Godišnja raspodjela proračunskih obveza prilagođava se u skladu s ciljem Fonda. Rezultat je pojačan profil na početku provedbe, u skladu s ciljevima Fonda da se ublaže učinci proširenog područja primjene Direktive o ETS-u na ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i korisnike usluga prijevoza. Da bi se predvidjeli učinci proširenja, određena potpora raspoloživa je već za 2025.

Proračunske obveze podijelit će se na godišnje obroke raspoređene u dva višegodišnja razdoblja 2025.–2027. i 2028.–2032., koja odgovaraju trenutačnom i sljedećem VFO-u i u skladu su s okvirnim rasporedom za provedbu relevantnih ključnih etapa i postizanje ciljnih

[23] Članak 21. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. (SL L 433I, 22.12.2020., str. 11.).

vrijednosti sadržanih u Odluci Komisije kojom se odobravaju socijalni planovi za klimatsku politiku država članica.

Financijska sredstva dodijeljena državi članici isplaćuju se kako su odobrena i ovisno o raspoloživim sredstvima nakon dovršetka relevantnih dogovorenih ključnih etapa i ostvarenja ciljnih vrijednosti navedenih u socijalnom planu za klimatsku politiku države članice. Plaćanja će se izvršiti na temelju odluke kojom se odobrava isplata dodijeljenih financijskih sredstava.

Da bi se olakšala pravodobna provedba podržanih mjera i ulaganja, očekuje se da će planiranje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti pomno slijediti raspored godišnjih proračunskih obveza, čime se podupire brza apsorpcija za Fond. Konačne isplate izvršit će se 2032. u skladu s rokom za završetak svih ključnih etapa i postizanje ciljnih vrijednosti.

Maksimalna financijska sredstva dodijeljena iz Fonda svakoj državi članici izračunavaju se prema formuli navedenoj u Prilogu I. Uredbi. Dobiveni udio i iznos za svaku državu članicu u financijskoj omotnici Fonda prikazani su u Prilogu II. Svaka država članica može za provedbu svojeg plana podnijeti zahtjev do svojih maksimalnih dodijeljenih financijskih sredstava.

U okviru maksimalnih dodijeljenih financijskih sredstava po državi članici treba uzeti u obzir bruto rashode za administrativnu potporu iz članka 9. stavka 3. ove Uredbe. Povezani iznosi bit će oduzeti od pojedinačnih dodijeljenih financijskih sredstava na proporcionalnoj osnovi.

Države članice trebale bi financirati najmanje 50 % ukupnih troškova socijalnih planova za klimatsku politiku. U tu će svrhu upotrebljavati dio svojih očekivanih prihoda od uključivanja zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive o ETS-u, ne dovodeći u pitanje početak provedbe Fonda 2025.

Dodatne pojedinosti o utjecaju na proračun te potrebnim ljudskim i upravnim resursima navedene su u zakonodavnom financijskom izvještaju koji je priložen ovom Prijedlogu.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Kako bi se pratila uspješnost provedbe Fonda, uspostavit će se sustav za traženje i izvršavanje plaćanja iz Fonda.

Države članice trebale bi razviti socijalne planove za klimatsku politiku kako bi utvrdile mjere i ulaganja koji će se financirati, njihove očekivane troškove te ključne etape i ciljne vrijednosti za njihovo postizanje. Komisija te planove ocjenjuje i može ih odobriti tek nakon pozitivne ocjene na temelju njihove relevantnosti, učinkovitosti, djelotvornosti i koherentnosti. Isplata dodijeljenih financijskih sredstava uslijedit će nakon postizanja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti koje su dogovorene s predmetnom državom članicom i postale obvezujuće na temelju provedbene odluke Komisije. Vrijeme podnošenja i ciklusi izvješćivanja o napretku usklađeni su s ažuriranjima integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova podnesenih u skladu s Uredbom o upravljanju.

U tu svrhu države članice jednom ili dvaput godišnje mogu zatražiti plaćanje iz Fonda, što bi trebalo popratiti dokazima o postignutim relevantnim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima. Države članice trebale bi izvješćivati Komisiju o napretku u provedbi mjera i ulaganja u okviru svojih socijalnih planova za klimatsku politiku u dvogodišnjem izvješću o napretku u provedbi NECP-â na temelju Uredbe o upravljanju.

Radi ocjenjivanja djelotvornosti, učinkovitosti, relevantnosti i koherentnosti Fonda provest će se evaluacija i *ex post* evaluacija. Komisija će prema potrebi uz evaluaciju priložiti prijedlog za preispitivanje Uredbe.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Socijalni fond za klimatsku politiku osniva se za razdoblje od 2025. do 2032. kako bi se riješio problem socijalnih učinaka uzrokovanih trgovanjem emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa (članak 1.). Državama članicama trebala bi se dodijeliti sredstva iz Fonda za pružanje privremene potpore dohotku i za podupiranje njihovih mjera i ulaganja namijenjenih smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada, dekarbonizaciju grijanja i hlađenja zgrada, uključujući integraciju energije iz obnovljivih izvora, te omogućivanje boljeg pristupa mobilnosti i prijevozu s nultom i niskom stopom emisija u korist ranjivih kućanstava, mikropoduzeća i korisnika usluga prijevoza.

Svaka država članica trebala bi donijeti svoj socijalni plan za klimatsku politiku (članak 3.). Plan se podnosi zajedno s ažuriranim NECP-om u skladu s postupkom i vremenskim okvirom predviđenim Uredbom o upravljanju, a službeno podnošenje očekuje se do kraja lipnja 2024. Uredbom se utvrđuje sadržaj socijalne klimatske politike (članak 4.) te se u njoj navode prihvatljive (članak 6.) i neprihvatljive (članak 7.) mjere. Fondom bi trebalo podupirati aktivnosti kojima se u potpunosti poštuju klimatski i okolišni standardi i prioriteti Unije te načelo nenanošenja bitne štete u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća[24] (članak 5.).

Financijska omotnica Fonda iznosi 23,7 milijardi EUR za razdoblje 2025.–2027. i 48,5 milijardi EUR za razdoblje 2028.–2032. (članak 9.), što u načelu čini 25 % očekivanih prihoda od prodaje emisijskih jedinica na dražbi u okviru trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet. Raspodjela sredstava u Fond izvršit će se u skladu s člankom 13. i prilozima I. i II. Države članice trebale bi doprinijeti s najmanje 50 % ukupnih procijenjenih troškova plana. U tu bi svrhu trebale, među ostalim, upotrebljavati prihode od dražbe svojih emisijskih jedinica u okviru trgovanja emisijama za dva nova sektora (članak 14.).

Komisija treba procijeniti relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost planova država članica (članak 15.). Nakon pozitivne ocjene Komisija treba donijeti provedbenu odluku (članak 16.). U protivnom može odbiti socijalni plan za klimatsku politiku, a predmetna država članica u tom slučaju može podnijeti ažuriranu verziju plana.

Tijekom faze provedbe država članica može zatražiti obrazloženu izmjenu svojeg socijalnog plana za klimatsku politiku ako njegove ključne etape i ciljne vrijednosti više nisu ostvarive, djelomično ili u cijelosti, zbog objektivnih okolnosti (članak 17.). Države članice trebale bi ocijeniti prikladnost svojih socijalnih planova za klimatsku politiku s obzirom na stvarne učinke sustava trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet.

Na temelju pozitivne ocjene socijalnog plana za klimatsku politiku Komisija će sklopiti sporazum s predmetnom državom članicom (članak 18.) u svrhu utvrđivanja pojedinačne pravne obveze u smislu Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća[25] („Financijska uredba”).

---

[24] Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

[25] Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013,

Financijska sredstva dodijeljena državama članicama u okviru Fonda isplaćuju se nakon dovršetka relevantnih dogovorenih ključnih etapa i postizanja ciljnih vrijednosti navedenih u socijalnim planovima za klimatsku politiku. Utvrđuju se konkretna pravila o plaćanjima te suspenziji i otkazu sporazumâ o dodijeljenim financijskim sredstvima (članak 19.).

Uredba sadržava odredbe potrebne za zaštitu povezanosti Fonda sa zaštitom financijskih interesa Unije (članak 20.).

Uključene su konkretne odredbe za osiguravanje pouzdanog sustava za koordinaciju, komunikaciju i praćenje (članci 21., 22. i 23.). Komisija će u delegiranim aktima utvrditi zajedničke pokazatelje za izvješćivanje o napretku te za potrebe praćenja i evaluacije.

Radi ocjenjivanja djelotvornosti, učinkovitosti, relevantnosti i koherentnosti Fonda provest će se evaluacija. Veličina financijske omotnice Fonda procijenit će se s obzirom na prihode ostvarene dražbom emisijskih jedinica u okviru sustava trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet u skladu s Direktivom o ETS-u. Komisija će prema potrebi uz evaluaciju priložiti prijedlog za preispitivanje Uredbe (članak 24.).

Kako bi se osiguralo da se Fond upotrebljava samo ako se sustav trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet učinkovito provodi, Uredba će se primjenjivati od datuma kad države članice moraju prenijeti Direktivu o ETS-u za zgrade i cestovni promet (članak 26.). Nadalje, države članice moći će zatražiti plaćanje iz Fonda najranije tijekom godine koja prethodi godini početka dražbi u okviru novog trgovanja emisijama (članak 18. stavak 1.).

(EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

2021/0206 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o osnivanju Socijalnog fonda za klimatsku politiku

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 91. stavak 1. točku (d), članak 192. stavak 1. i članak 194. stavak 1. točku (c),

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora[26],

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija[27],

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

(1) Unija i njezine države članice stranke su Pariškog sporazuma, koji je potpisan u prosincu 2015. kao dio Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime („Pariški sporazum”)[28], a stupio je na snagu u studenome 2016. Na temelju tog sporazuma obvezne su ograničiti povećanje globalne prosječne temperature na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razina u predindustrijskom razdoblju te uložiti napore u ograničavanje povišenja temperature na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju.

(2) Komunikacijom Komisije „Europski zeleni plan”[29] uspostavljena je nova strategija rasta, čiji je cilj preobraziti Uniju u održivo, pravednije i prosperitetnije društvo s modernim, resursno učinkovitim i konkurentnim gospodarstvom, u kojem 2050. neće biti neto emisija stakleničkih plinova, a gospodarski rast neće biti povezan s upotrebom resursa. Komisija predlaže i da se zaštiti, očuva i poveća prirodni kapital Unije te da se zdravlje i dobrobit građana zaštite od rizika povezanih s okolišem i utjecaja okoliša na njih. Naposljetku, Komisija smatra da bi ta tranzicija trebala biti pravedna i uključiva te da nitko ne smije biti zapostavljen.

(3) Uredbom (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća[30] u pravo Unije ugrađuje se cilj klimatske neutralnosti u cijelom gospodarstvu do 2050. Tom se uredbom utvrđuje obveza Unije u pogledu smanjenja emisija. Unija bi do 2030. trebala smanjiti emisije

---

26 SL C , , str. .

27 SL C , , str. .

28 Pariški sporazum (SL L 282, 19.10.2016., str. 4.).

29 COM(2019) 640 final.

30 Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).

stakleničkih plinova, nakon što se odbije uklanjanje emisija stakleničkih plinova, za najmanje 55 % u odnosu na razine iz 1990. Svi gospodarski sektori trebali bi doprinositi postizanju tog cilja.

(4) Europsko vijeće potvrdilo je taj cilj 11. prosinca 2020. i pritom naglasilo važnost pitanja pravednosti i solidarnosti te toga da nitko ne bude zapostavljen. Europsko vijeće ponovno je potvrdilo te zaključke 25. svibnja 2021. i pozvalo Komisiju da brzo predstavi zakonodavni paket zajedno s temeljitim ispitivanjem učinka na okoliš te gospodarskog i društvenog učinka na razini država članica.

(5) U načelu 20. europskog stupa socijalnih prava navodi se da „svi imaju pravo pristupa kvalitetnim osnovnim uslugama, uključujući vodu, kanalizaciju, energiju, prijevoz, financijske usluge i digitalnu komunikaciju. Potpora pristupu takvih uslugama dostupna je onima kojima je potrebna”.

(6) Deklaracijom iz Porta od 8. svibnja 2021. ponovno je potvrđena obveza Europskog vijeća da radi na socijalnoj Europi i njegova odlučnost da nastavi produbljivati provedbu europskog stupa socijalnih prava na razini EU-a i nacionalnoj razini, uzimajući u obzir odgovarajuće nadležnosti i načela supsidijarnosti i proporcionalnosti.

(7) Da bi se provele obveze u pogledu klimatske neutralnosti, zakonodavstvo Unije u području klime i energije revidirano je i izmijenjeno kako bi se ubrzalo smanjivanje emisija stakleničkih plinova.

(8) Te izmjene imaju različite gospodarske i socijalne učinke na različite sektore gospodarstva, građane i države članice. Konkretno, uključivanje emisija stakleničkih plinova iz zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[31] trebalo bi dati dodatni gospodarski poticaj za ulaganje u smanjenje potrošnje fosilnih goriva i time ubrzati smanjenje emisija stakleničkih plinova. U kombinaciji s drugim mjerama time bi se srednjoročno do dugoročno trebali smanjiti troškovi za zgrade i cestovni promet te bi se trebale pružiti nove mogućnosti za otvaranje radnih mjesta i ulaganja.

(9) Međutim, za financiranje tih ulaganja potrebna su sredstva. Osim toga, prije tih ulaganja troškovi kućanstava i korisnika usluga prijevoza za grijanje, hlađenje i kuhanje te cestovni promet vjerojatno će se povećati kad dobavljači goriva koji podliježu obvezama u okviru trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet troškove ugljika prenesu na potrošače.

(10) Povećanje cijene fosilnih goriva moglo bi nerazmjerno utjecati na ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i korisnike usluga prijevoza koji veći dio svojih dohodaka troše na energiju i prijevoz, a koji u određenim regijama nemaju pristup alternativnim, cjenovno pristupačnim rješenjima u pogledu mobilnosti i prijevoza te kojima možda nedostaju financijska sredstva za ulaganje u smanjenje potrošnje fosilnih goriva.

(11) Stoga bi se dio prihoda ostvarenih uključivanjem zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ trebao upotrebljavati za odgovor na socijalne učinke nastale uslijed tog uključivanja kako bi tranzicija bila pravedna i uključiva i kako nitko ne bi bio zapostavljen.

[31] Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Unije (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

(12) To je još važnije s obzirom na postojeće razine energetskog siromaštva. Energetsko siromaštvo situacija je u kojoj kućanstva nemaju pristup osnovnim energetskim uslugama kao što su hlađenje, s obzirom na porast temperature, i grijanje. Oko 34 milijuna Europljana izjavila su da ne mogu primjereno zagrijati svoj dom 2018., a u okviru ankete na razini EU-a iz 2019. 6,9 % stanovništva Unije reklo je da si ne može priuštiti dovoljno grijanje svojeg doma.[32] Opservatorij za energetsko siromaštvo općenito procjenjuje da je više od 50 milijuna kućanstava u Europskoj uniji pogođeno energetskim siromaštvom. Energetsko siromaštvo stoga je velik problem za Uniju. Dok socijalne tarife ili izravna potpora dohotku mogu pružiti trenutno olakšanje kućanstvima koja se suočavaju s energetskim siromaštvom, samo ciljane strukturne mjere, posebice energetska obnova, mogu pružiti trajna rješenja.

(13) Stoga bi trebalo uspostaviti Socijalni fond za klimatsku politiku („Fond”) kako bi se državama članicama pružila sredstva za potporu njihovim politikama za odgovor na socijalne učinke trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet na ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i korisnike usluga prijevoza. To bi se osobito trebalo postići privremenom potporom dohotku te mjerama i ulaganjima namijenjenima smanjenju ovisnosti o fosilnim gorivima kroz povećanje energetske učinkovitosti zgrada, dekarbonizaciju grijanja i hlađenja zgrada, uključujući integraciju energije iz obnovljivih izvora, te omogućivanje boljeg pristupa mobilnosti i prijevozu s nultom i niskom stopom emisija u korist ranjivih kućanstava, mikropoduzeća i korisnika usluga prijevoza.

(14) U tu bi svrhu svaka država članica Komisiji trebala podnijeti socijalni plan za klimatsku politiku („Plan”). Ti bi planovi trebali imati dva cilja. Prvo, ranjivim kućanstvima, mikropoduzećima i korisnicima usluga prijevoza trebali bi osigurati potrebna sredstva za financiranje i provedbu ulaganja u energetsku učinkovitost, dekarbonizaciju grijanja i hlađenja te u vozila i mobilnost s nultom i niskom stopom emisija. Drugo, tijekom prijelaznog razdoblja, dok se takva ulaganja ne provedu, trebali bi ublažiti učinak povećanja cijene fosilnih goriva na najranjivije skupine i time spriječiti energetsko siromaštvo i siromaštvo u pogledu prijevoza. Planovi bi trebali imati komponentu ulaganja kojom se promiče dugoročno rješenje smanjenja ovisnosti o fosilnim gorivima, a mogli bi predvidjeti i druge mjere, uključujući privremenu izravnu potporu dohotku za kratkoročno ublažavanje štetnih učinaka na dohodak.

(15) Države članice, uz savjetovanje s tijelima na regionalnoj razini, u najboljoj su poziciji da oblikuju i provedu planove koji su prilagođeni i usmjereni na njihove lokalne, regionalne i nacionalne okolnosti u okviru svojih postojećih politika u relevantnim područjima i planirane upotrebe drugih relevantnih fondova EU-a. Na taj se način najbolje može poštovati velika raznolikost situacija, specifično znanje lokalnih i regionalnih uprava, istraživanja i inovacije te industrijski odnosi i strukture socijalnog dijaloga, kao i nacionalne tradicije te doprinijeti učinkovitosti i djelotvornosti cjelokupne podrške ranjivim skupinama.

(16) Za pravednu tranziciju prema klimatskoj neutralnosti ključno je da mjere i ulaganja budu posebno usmjereni na energetski siromašna ili ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i korisnike usluga prijevoza. Mjere potpore za promicanje smanjenja emisija stakleničkih plinova trebale bi pomoći državama članicama da odgovore na socijalne učinke nastale zbog trgovanja emisijama za sektore zgrada i cestovnog prometa.

---

[32] Podaci iz 2018. Eurostat, SILC [ilc_mdes01]).

(17) Dok se ne ostvari učinak tih ulaganja na smanjenje troškova i emisija, dobro usmjerena izravna potpora dohotku za najranjivije skupine pridonijela bi pravednoj tranziciji. Takvu bi potporu trebalo smatrati privremenom mjerom koja prati dekarbonizaciju stambenog i prometnog sektora. Ona ne bi bila trajna jer se njome ne rješavaju temeljni uzroci energetskog siromaštva i siromaštva u pogledu prijevoza. Takva potpora trebala bi se odnositi samo na izravne učinke uključivanja zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ, a ne na izdatke za električnu energiju ili grijanje povezane s uključivanjem proizvodnje električne i toplinske energije u područje primjene te direktive. Prihvatljivost za takvu izravnu potporu dohotku trebala bi biti vremenski ograničena.

(18) Uzimajući u obzir važnost borbe protiv klimatskih promjena u skladu s obvezama iz Pariškog sporazuma i obvezama u pogledu ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda, mjere iz ove Uredbe trebale bi doprinositi postizanju cilja da 30 % svih rashoda u višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021.–2027. bude namijenjeno za integriranje klimatskih ciljeva te ambiciji usmjeravanja 10 % godišnje potrošnje 2026. i 2027. na ciljeve bioraznolikosti, uzimajući pritom u obzir postojeća preklapanja između ciljeva u području klime i bioraznolikosti. U tu bi se svrhu metodologija utvrđena u Prilogu II. Uredbi (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća[33] trebala upotrebljavati za označivanje rashoda Fonda. Fond bi trebao podupirati aktivnosti kojima se u potpunosti poštuju klimatski i okolišni standardi i prioriteti Unije te bi trebao biti u skladu s načelom nenanošenja bitne štete u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća[34]. U planove bi trebalo uključiti samo takve mjere i ulaganja. U pravilu bi trebalo smatrati da mjere izravne potpore dohotku imaju neznatan i predvidiv učinak na okolišne ciljeve te bi ih kao takve trebalo smatrati usklađenima s načelom nenanošenja bitne štete. Komisija namjerava državama članicama dati tehničke smjernice znatno prije izrade planova. U smjernicama će se pojasniti kako mjere i ulaganja moraju biti usklađeni s načelom nenanošenja bitne štete u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852. Komisija 2021. namjerava predstaviti prijedlog preporuke Vijeća o odgovoru na socijalne aspekte zelene tranzicije.

(19) Žene su posebno pogođene određivanjem cijena ugljika jer predstavljaju 85 % obitelji sa samohranim roditeljem. Obitelji sa samohranim roditeljem posebno su izložene riziku od siromaštva djece. Rodnu ravnopravnost i jednake mogućnosti za sve te integriranje tih ciljeva, kao i pitanja pristupačnosti za osobe s invaliditetom, trebalo bi uzeti u obzir i promicati tijekom pripreme i provedbe planova kako nitko ne bi bio zapostavljen.

(20) Države članice trebale bi svoje planove podnijeti zajedno s ažuriranim integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planovima u skladu s člankom 14. Uredbe (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća[35]. Planovi bi trebali uključivati mjere koje

---

33 Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

34 Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088 (SL L 198, 22.6.2020., str. 13.).

35 Uredba (EU) 2018/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o upravljanju energetskom unijom i djelovanjem u području klime, izmjeni uredaba (EZ) br. 663/2009 i (EZ)

će se financirati, njihove procijenjene troškove i nacionalni doprinos. Trebali bi uključivati i ključne etape i ciljne vrijednosti za ocjenjivanje djelotvornosti provedbe mjera.

(21) Fond i Planovi trebali bi biti usklađeni s planiranim reformama i obvezama koje su države članice preuzele u okviru svojih ažuriranih integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999, na temelju Direktive [gggg/bbb] Europskog parlamenta i Vijeća [Prijedlog za preinaku Direktive 2012/27/EU o energetskoj učinkovitosti][36], Akcijskog plana za provedbu europskog stupa socijalnih prava[37], Europskog socijalnog fonda plus (ESF+), uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća[38], planova za pravednu tranziciju na temelju Uredbe (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća[39] te dugoročnih strategija država članica u pogledu obnove zgrada na temelju Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća[40]. Radi administrativne učinkovitosti, ako je to primjenjivo, informacije uključene u planove trebale bi biti u skladu s navedenim zakonodavstvom i planovima.

(22) Unija bi putem Socijalnog fonda za klimatsku politiku trebala pružati financijsku potporu državama članicama u provedbi njihovih planova. Plaćanja iz Socijalnog fonda za klimatsku politiku trebala bi se uvjetovati postizanjem ključnih etapa i ciljnih vrijednosti utvrđenih u planovima. Time bi se omogućilo učinkovito uzimanje u obzir nacionalnih okolnosti i prioriteta, a istodobno bi se pojednostavnilo financiranje, olakšala njegova integracija s drugim nacionalnim programima potrošnje te zajamčili učinak i cjelovitost potrošnje EU-a.

(23) Financijska omotnica Fonda u načelu bi trebala biti razmjerna iznosima koji odgovaraju 25 % očekivanih prihoda od uključivanja zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ u razdoblju 2026.–2032. Na temelju Odluke Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053[41] države članice trebale bi te prihode staviti na raspolaganje proračunu Unije kao vlastita sredstva. Države članice same financiraju 50 % ukupnih troškova svojeg plana. U tu svrhu, kao i za ulaganja i mjere za ubrzanje i olakšavanje potrebne tranzicije za građane koji su negativno pogođeni, države članice trebale bi, među ostalim, iskoristiti svoje očekivane prihode od trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet u skladu s Direktivom 2003/87/EZ.

(24) Fond bi trebao podupirati mjere kojima se poštuje načelo dodatnosti financiranja Unije. Fond ne bi trebao biti zamjena za stalne nacionalne rashode, osim u propisno opravdanim slučajevima.

---

br. 715/2009 Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva 94/22/EZ, 98/70/EZ, 2009/31/EZ, 2009/73/EZ, 2010/31/EU, 2012/27/EU i 2013/30/EU Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Vijeća 2009/119/EZ i (EU) 2015/652 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 328, 21.12.2018., str. 1.).

36 [Dodati upućivanje].

37 Europsko vijeće potvrdilo ga je 24. i 25. lipnja 2021.

38 Uredba (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013 (SL L 231, 30.6.2021., str. 21.).

39 Uredba (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (SL L 231, 30.6.2021., str. 1.).

40 Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetskim svojstvima zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).

41 Odluka Vijeća (EU, Euratom) 2020/2053 od 14. prosinca 2020. o sustavu vlastitih sredstava Europske unije te o stavljanju izvan snage Odluke 2014/335/EU, Euratom (SL L 424, 15.12.2020., str. 1.).

(25) Kako bi se osigurala učinkovita i dosljedna raspodjela sredstava i poštovanje načela dobrog financijskog upravljanja, djelovanja na temelju ove Uredbe trebala bi biti usklađena s tekućim programima Unije te ih dopunjavati, pri čemu bi trebalo izbjegavati dvostruko financiranje istih rashoda iz Fonda i drugih programa Unije. Posebice, Komisija i države članice trebale bi se u svim fazama procesa pobrinuti za djelotvornu koordinaciju kako bi se osigurali dosljednost, koherentnost, komplementarnost i sinergija među izvorima financiranja. U tu bi svrhu države članice prilikom dostavljanja svojih planova Komisiji trebale dostaviti i relevantne informacije o postojećem ili planiranom Unijinu financiranju. Financijska potpora iz Fonda trebala bi se pružati dodatno uz potporu u okviru drugih programa i instrumenata Unije. Mjere i ulaganja koji se financiraju iz Fonda trebali bi se moći financirati iz drugih programa i instrumenata Unije pod uvjetom da se takvom potporom ne pokrivaju isti troškovi.

(26) Plaćanja bi se trebala izvršavati na temelju odluke Komisije kojom se odobrava isplata predmetnoj državi članici. Stoga je potrebno odstupiti od članka 116. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća[42] kako bi rok plaćanja mogao početi teći od datuma na koji Komisija predmetnu državu članicu obavijesti o odluci, a ne od datuma primitka zahtjeva za plaćanje.

(27) Kako bi se osigurala transparentna pravila za praćenje i evaluaciju, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s utvrđivanjem zajedničkih pokazatelja za izvješćivanje o napretku i za potrebe praćenja i evaluacije provedbe planova. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, radi ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kad i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

(28) Fond bi se trebao provoditi u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja, uključujući djelotvorno sprečavanje i progon prijevara, poreznih prijevara, utaje poreza, korupcije i sukoba interesa.

(29) Za potrebe dobrog financijskog upravljanja, poštujući pritom prirodu Fonda utemeljenu na uspješnosti, trebalo bi utvrditi posebna pravila za proračunske obveze, plaćanja, suspenziju i povrat sredstava, kao i za otkazivanje sporazumâ u vezi s financijskom potporom. Države članice trebale bi poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurale da upotreba sredstava u vezi s mjerama koje se podupiru iz Fonda bude u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom. Države članice moraju osigurati da se takva potpora dodjeljuje u skladu s EU-ovim pravilima o državnim potporama, ako je primjenjivo. Posebno bi trebale osigurati sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevara, korupcije i sukoba interesa te izbjegavanje dvostrukog financiranja iz Fonda i drugih programa Unije. Trebalo bi omogućiti suspenziju i otkazivanje sporazumâ u vezi s financijskom potporom te smanjenje i povrat

[42] Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. srpnja 2018. o financijskim pravilima koja se primjenjuju na opći proračun Unije, o izmjeni uredaba (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014 i Odluke br. 541/2014/EU te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30.7.2018., str. 1.).

dodijeljenih financijskih sredstava kad predmetna država članica plan ne provede na zadovoljavajući način ili u slučaju ozbiljnih nepravilnosti, kao što su prijevare, korupcija i sukobi interesa, u vezi s mjerama koje se podupiru iz Fonda, ili ozbiljnog kršenja obveza iz sporazumâ u vezi s financijskom potporom. Trebalo bi utvrditi odgovarajuće kontradiktorne postupke kako bi se osiguralo da se odlukom Komisije o suspenziji ili povratu plaćenih iznosa kao i otkazivanju sporazumâ u vezi s financijskom potporom poštuje pravo država članica na iznošenje očitovanja.

(30) Komisija bi trebala osigurati djelotvornu zaštitu financijskih interesa Unije. Iako su same države članice prvenstveno odgovorne za osiguravanje provedbe Fonda u skladu s relevantnim pravom Unije i nacionalnim pravom, Komisija bi u tom pogledu trebala moći od država članica dobiti dovoljno jamstvo. U tu bi svrhu države članice u provedbi Fonda trebale osigurati funkcioniranje djelotvornog i učinkovitog sustava unutarnje kontrole te ostvarivati povrat nepropisno plaćenih ili zloupotrijebljenih iznosa. Države članice u tom bi se pogledu trebale moći osloniti na svoje redovne nacionalne sustave upravljanja proračunom. Države članice trebale bi prikupljati, evidentirati i pohranjivati u elektronički sustav standardizirane kategorije podataka i informacija kako bi spriječile, otkrile i ispravile ozbiljne nepravilnosti, što podrazumijeva prijevaru, korupciju i sukob interesa u vezi s mjerama koje se podupiru iz Fonda. Komisija bi trebala staviti na raspolaganje informacijski sustav i sustav praćenja, uključujući jedinstveni alat za rudarenje podataka i utvrđivanje razine rizika, za pristup tim podacima i informacijama i njihovu analizu, a države članice trebale bi ga obvezno primjenjivati.

(31) Komisija, Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF), Revizorski sud i, prema potrebi, Ured europskog javnog tužitelja (EPPO) trebali bi moći upotrebljavati informacijski sustav i sustav praćenja u okviru svojih nadležnosti i prava.

(32) Državama članicama i Komisiji trebalo bi dopustiti obradu osobnih podataka samo ako je to potrebno u svrhu osiguravanja razrješnice, revizije i kontrole, informiranja, priopćavanja i promidžbe upotrebe sredstava u vezi s provedbenim mjerama u okviru Fonda. Osobne podatke trebalo bi obrađivati u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća[43] ili Uredbom (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća[44], ovisno o tome koja je primjenjiva.

(33) U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046, Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća[45], uredbama Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95[46],

---

43 Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

44 Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

45 Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL L 248, 18.9.2013., str. 1.).

46 Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica (SL L 312, 23.12.1995., str. 1.).

(Euratom, EZ) br. 2185/96[47] i (EU) 2017/1939[48] financijski interesi Unije trebaju biti zaštićeni razmjernim mjerama, uključujući mjere koje se odnose na sprečavanje, otkrivanje, ispravljanje i istragu prijevara, korupcije i sukoba interesa te, prema potrebi, na izricanje administrativnih sankcija. Osobito, u skladu s uredbama (Euratom, EZ) br. 2185/96 i (EU, Euratom) br. 883/2013 OLAF je ovlašten provoditi administrativne istrage, uključujući provjere i inspekcije na terenu, radi utvrđivanja je li došlo do prijevare, korupcije, sukoba interesa ili bilo koje druge nezakonite aktivnosti koja utječe na financijske interese Unije. EPPO je u skladu s Uredbom (EU) 2017/1939 ovlašten provoditi istrage i kazneni progon prijevara, korupcije, sukoba interesa i drugih kaznenih djela koja utječu na financijske interese Unije, kako je predviđeno Direktivom (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća[49]. U skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046 svaka osoba ili subjekt koji prima sredstva iz proračuna Unije treba u potpunosti surađivati u zaštiti financijskih interesa Unije, dodijeliti potrebna prava i pristup Komisiji, OLAF-u, Revizorskom sudu i, kad je riječ o državama članicama koje sudjeluju u pojačanoj suradnji na temelju Uredbe (EU) 2017/1939, EPPO-u te osigurati da treće strane koje su uključene u izvršenje sredstava koja potječu iz proračuna Unije dodijele jednakovrijedna prava.

(34) Na ovu se Uredbu primjenjuju horizontalna financijska pravila koja su Europski parlament i Vijeće donijeli na temelju članka 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Ta su pravila utvrđena u Uredbi (EU, Euratom) 2018/1046 i njima se prije svega određuje postupak za utvrđivanje i izvršenje proračuna putem bespovratnih sredstava, nabave, nagrada i neizravne provedbe te se predviđaju provjere odgovornosti financijskih izvršitelj. Pravila donesena na temelju članka 322. Ugovora o funkcioniranju Europske unije uključuju i opći sustav uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije,

---

47 Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti (SL L 292, 15.11.1996., str. 2.).

48 Uredba Vijeća (EU) 2017/1939 od 12. listopada 2017. o provedbi pojačane suradnje u vezi s osnivanjem Ureda europskog javnog tužitelja („EPPO”) (SL L 283, 31.10.2017., str. 1.).

49 Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL L 198, 28.7.2017., str. 29.).

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.
OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet, područje primjene i ciljevi

Osniva se Socijalni fond za klimatsku politiku („Fond”).

Iz njega se državama članicama pruža potpora za financiranje mjera i ulaganja uključenih u njihove socijalne planove za klimatsku politiku („planovi”).

Mjere i ulaganja koji se podupiru iz Fonda namijenjeni su kućanstvima, mikropoduzećima i korisnicima usluga prijevoza koji su ranjivi i posebno pogođeni uključivanjem emisija stakleničkih plinova iz zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ, a osobito kućanstvima u energetskom siromaštvu i građanima kojima nije dostupan javni prijevoz kao alternativa osobnom automobilu (u udaljenim i ruralnim područjima).

Opći je cilj Fonda pridonijeti tranziciji prema klimatskoj neutralnosti rješavanjem pitanja socijalnih učinaka uključivanja emisija stakleničkih plinova iz zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ. Posebni je cilj Fonda pružiti potporu ranjivim kućanstvima, mikropoduzećima i korisnicima usluga prijevoza privremenom izravnom potporom dohotku te mjerama i ulaganjima namijenjenima povećanju energetske učinkovitosti zgrada, dekarbonizaciji grijanja i hlađenja zgrada, uključujući integraciju energije iz obnovljivih izvora, te omogućivanju boljeg pristupa mobilnosti i prijevozu s nultom i niskom stopom emisija.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

(1) „obnova zgrade” znači sve vrste obnove zgrada povezane s energijom, uključujući izolaciju ovojnice zgrade, tj. zidova, krova, poda, zamjenu prozora, zamjenu uređaja za grijanje, hlađenje i kuhanje te uvođenje proizvodnje energije iz obnovljivih izvora na licu mjesta;

(2) „energetsko siromaštvo” znači energetsko siromaštvo kako je definirano u članku 2. točki [49.] Direktive (EU) [gggg/bbb] Europskog parlamenta i Vijeća[50];

(3) „procijenjeni ukupni troškovi plana” znači procijenjeni ukupni troškovi mjera i ulaganja uključenih u dostavljeni plan;

(4) „dodijeljena financijska sredstva” znači bespovratna financijska potpora iz Fonda koja je dostupna za dodjelu ili je dodijeljena pojedinoj državi članici;

[50] [Direktiva (EU) [gggg/bbb] Europskog parlamenta i Vijeća (SL C […], […], str. […].).] [Prijedlog za preinaku Direktive 2012/27/EU o energetskoj učinkovitosti].

(5) „kućanstvo” znači privatno kućanstvo kako je definirano u članku 2. točki 15. Uredbe (EU) 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća[51];

(6) „ključna etapa” znači kvalitativno postignuće koje se upotrebljava za mjerenje napretka u provedbi mjere ili ulaganja;

(7) „ciljna vrijednost” znači kvantitativno postignuće koje se upotrebljava za mjerenje napretka u provedbi mjere ili ulaganja;

(8) „energija iz obnovljivih izvora” znači energija iz obnovljivih nefosilnih izvora kako je definirana u članku 2. drugom podstavku točki 1. Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća[52];

(9) „mikropoduzeće” znači poduzeće koje zapošljava manje od 10 osoba i čiji godišnji promet ili godišnja bilanca ne prelazi 2 milijuna EUR, izračunano u skladu s člancima od 3. do 6. Priloga I. Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014[53];

(10) „korisnici usluga prijevoza” znači kućanstva ili mikropoduzeća koja koriste različite mogućnosti prijevoza i mobilnosti;

(11) „ranjiva kućanstva” znači kućanstva u energetskom siromaštvu ili kućanstva, uključujući ona s nižim srednjim dohotkom, na koja znatno utječu učinci uključivanja zgrada u područje primjene Direktive 2003/87/EZ na cijene i koja nemaju sredstava za obnovu zgrade u kojoj žive;

(12) „ranjiva mikropoduzeća” znači mikropoduzeća koja su znatno pogođena učincima na cijene koji proizlaze iz uključivanja zgrada u područje primjene Direktive 2003/87/EZ i koja nemaju sredstava za obnovu zgrade u kojoj su smještena;

(13) „ranjivi korisnici usluga prijevoza” znači korisnici usluga prijevoza, uključujući kućanstva s nižim srednjim dohotkom, na koje znatno utječu učinci na cijene koji proizlaze iz uključivanja cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ i koji nemaju sredstava za kupnju vozila s nultom i niskom stopom emisija ili prelazak na alternativne održive načine prijevoza, uključujući javni prijevoz, osobito u ruralnim i udaljenim područjima.

---

51 Uredba (EU) 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. listopada 2019. o uspostavi zajedničkog okvira za europske statistike o osobama i kućanstvima koje se temelje na podacima o pojedincima prikupljenima na uzorcima, izmjeni uredaba (EZ) br. 808/2004, (EZ) br. 452/2008 i (EZ) br. 1338/2008 Europskog parlamenta i Vijeća, te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1177/2003 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EZ) br. 577/98 (SL L 261I, 14.10.2019., str. 1.).

52 Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82.).

53 Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora, Tekst značajan za EGP (SL L 187, 26.6.2014., str. 1.).

POGLAVLJE II.

SOCIJALNI PLANOVI ZA KLIMATSKU POLITIKU

Članak 3.

Socijalni planovi za klimatsku politiku

1. Svaka država članica Komisiji podnosi socijalni plan za klimatsku politiku („plan”) zajedno s ažuriranim integriranim nacionalnim energetskim i klimatskim planom iz članka 14. stavka 2. Uredbe (EU) 2018/1999 u skladu s postupkom i vremenskim rasporedom utvrđenima u tom članku. Plan treba sadržavati koherentan skup mjera i ulaganja za odgovor na učinak određivanja cijena ugljika na ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i korisnike usluga prijevoza kako bi se osiguralo cjenovno pristupačno grijanje, hlađenje i mobilnost, uz istovremeno praćenje i ubrzavanje mjera potrebnih za postizanje klimatskih ciljeva Unije.

2. Plan može uključivati nacionalne mjere u okviru kojih se ranjivim kućanstvima i kućanstvima koja su ranjivi korisnici usluga prijevoza pruža privremena izravna potpora dohotku kako bi se smanjio učinak povećanja cijene fosilnih goriva koji je posljedica uključivanja zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ.

3. Plan uključuje nacionalne projekte za:

   (a) financiranje mjera i ulaganja za povećanje energetske učinkovitosti zgrada, za provedbu mjera poboljšanja energetske učinkovitosti, za obnovu zgrada i za dekarbonizaciju grijanja i hlađenja zgrada, uključujući integraciju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora;

   (b) financiranje mjera i ulaganja za povećanje uvođenja mobilnosti i prijevoza s nultom i niskom stopom emisija.

Članak 4.

Sadržaj socijalnih planova za klimatsku politiku

1. U socijalnim planovima za klimatsku politiku posebno se utvrđuju sljedeći elementi:

   (a) konkretne mjere i ulaganja u skladu s člankom 3. za smanjenje učinaka iz točke (c) ovoga stavka zajedno s objašnjenjem načina na koji bi djelotvorno doprinijeli postizanju ciljeva utvrđenih u članku 1. u cjelokupnom okviru relevantnih politika države članice;

   (b) konkretne popratne mjere potrebne za provedbu mjera i ulaganja iz plana i smanjenje učinaka iz točke (c), kao i informacije o postojećem ili planiranom financiranju mjera i ulaganja iz drugih Unijinih, međunarodnih, javnih ili privatnih izvora;

   (c) procjena vjerojatnih učinaka tog povećanja cijena na kućanstva, a posebno na učestalost energetskog siromaštva, na mikropoduzeća i na korisnike usluga prijevoza, što posebno uključuje procjenu i identifikaciju ranjivih kućanstava, ranjivih mikropoduzeća i ranjivih korisnika usluga prijevoza; ti se učinci trebaju analizirati s dovoljnom razinom regionalne raščlambe, uzimajući u

obzir elemente kao što su pristup javnom prijevozu i osnovnim uslugama te utvrđivanje najviše pogođenih područja, posebno udaljenih i ruralnih;

(d) ako su planom predviđene mjere iz članka 3. stavka 2., kriteriji za identifikaciju prihvatljivih krajnjih primatelja, predviđeni rok za predmetne mjere i njihovo opravdanje na temelju kvantitativne procjene i kvalitativnog objašnjenja o tome kako se očekuje da će se mjerama iz plana smanjiti energetsko siromaštvo i siromaštvo u pogledu prijevoza te ranjivost kućanstava, mikropoduzeća i korisnika usluga prijevoza zbog povećanja cijena goriva za cestovni prijevoz i grijanje;

(e) predviđene ključne etape, ciljne vrijednosti i okvirni vremenski raspored za provedbu mjera i ulaganja koji se moraju završiti do 31. srpnja 2032.;

(f) procijenjeni ukupni troškovi plana popraćeni odgovarajućim obrazloženjem troškova i objašnjenjima o tome kako su usklađeni s načelom troškovne učinkovitosti te jesu li razmjerni očekivanom učinku plana;

(g) predviđen nacionalni doprinos ukupnim procijenjenim troškovima, izračunan u skladu s člankom 14.;

(h) objašnjenje kako se planom osigurava da nijedno ulaganje ni mjera uključena u plan ne nanosi bitnu štetu okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852; Komisija u tu svrhu državama članicama pruža tehničke smjernice koje su usmjerene na područje djelovanja Fonda; nije potrebno objašnjenje za mjere iz članka 3. stavka 2.;

(i) mehanizmi koje je predmetna država članica uspostavila za djelotvorno praćenje i provedbu plana, posebno predloženih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, uključujući pokazatelje za provedbu mjera i ulaganja, a to su, prema potrebi, oni dostupni Statističkom uredu Europske unije i Opservatoriju za energetsko siromaštvo kako je utvrđeno u Preporuci Komisije 2020/1563[54] o energetskom siromaštvu;

(j) kad je riječ o izradi i, ovisno o slučaju, provedbi plana, sažetak postupka savjetovanja provedenog u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) 2018/1999 i nacionalnim pravnim okvirom, s lokalnim i regionalnim tijelima, socijalnim partnerima, organizacijama civilnog društva, organizacijama mladih i drugim relevantnim dionicima, te način na koji je doprinos dionikâ uzet u obzir u planu;

(k) objašnjenje sustava države članice za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje korupcije, prijevara i sukoba interesa pri korištenju sredstava stavljenih na raspolaganje u okviru Fonda te aranžmani čiji je cilj izbjegavanje dvostrukog financiranja iz Fonda i drugih programa Unije.

2. Planovi moraju biti usklađeni s informacijama i obvezama koje su države članice preuzele u okviru Akcijskog plana za provedbu europskog stupa socijalnih prava i Europskog socijalnog fonda plus (ESF+), uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1057, svojih operativnih programa kohezijske politike na temelju Uredbe (EU) 2021/1058[55], svojih planova za oporavak i otpornost u skladu s Uredbom (EU)

[54] SL L 357, 27.10.2020., str. 35.

[55] Uredba (EU) 2021/1058 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o Europskom fondu za regionalni razvoj i Kohezijskom fondu (SL L 231, 30.6.2021., str. 60.).

2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća[56], svojih dugoročnih strategija obnove zgrada u skladu s Direktivom 2010/31/EU i svojih ažuriranih nacionalnih integriranih energetskih i klimatskih planova iz Uredbe (EU) 2018/1999. Trebali bi biti usklađeni i s planovima za pravednu tranziciju u skladu s Uredbom (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća[57].

3. Tijekom pripreme svojih planova države članice mogu zatražiti od Komisije da organizira razmjenu dobrih praksi. Države članice mogu zatražiti i tehničku podršku u okviru instrumenta ELENA, uspostavljenog sporazumom Komisije s Europskom investicijskom bankom 2009., ili u okviru Instrumenta za tehničku potporu, uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća[58].

POGLAVLJE III.

POTPORA IZ FONDA ZA SOCIJALNE PLANOVE ZA KLIMATSKU POLITIKU

Članak 5.

Načela kojima se uređuju Fond i prihvatljivost

1. Sredstva iz Fonda namijenjena su kao financijska potpora državama članicama za financiranje mjera i ulaganja utvrđenih u njihovim planovima.

2. Isplata potpore ovisi o postizanju ključnih etapa i ciljnih vrijednosti za mjere i ulaganja utvrđene u planovima. Te ključne etape i ciljne vrijednosti moraju biti usklađene s klimatskim ciljevima Unije i posebno obuhvaćati:

   (a) energetsku učinkovitost;

   (b) obnovu zgrada;

   (c) mobilnost i prijevoz s nultom i niskom stopom emisija;

   (d) smanjenje emisija stakleničkih plinova;

   (e) smanjenje broja ranjivih kućanstava, posebno kućanstava u energetskom siromaštvu, ranjivih mikropoduzeća i ranjivih korisnika usluga prijevoza, među ostalim u ruralnim i udaljenim područjima.

3. Iz Fonda se podupiru samo mjere i ulaganja kojima se poštuje načelo nenanošenja bitne štete iz članka 17. Uredbe (EU) 2020/852.

---

56 Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

57 Uredba (EU) 2021/1056 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (SL L 231, 30.6.2021., str. 1.).

58 Uredba (EU) 2021/240 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. veljače 2021. o uspostavi Instrumenta za tehničku potporu (SL L 57, 18.2.2021., str. 1.).

Članak 6.

Mjere i ulaganja koji se uključuju u procijenjene ukupne troškove socijalnih planova za klimatsku politiku

1. Države članice mogu uključiti troškove mjera u okviru kojih se ranjivim kućanstvima i ranjivim kućanstvima koja su korisnici usluga prijevoza pruža privremena izravna potpora dohotku kako bi se apsorbiralo povećanje cijena goriva za cestovni prijevoz i grijanje. Ta će se potpora s vremenom smanjivati i biti ograničena na izravan učinak trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet. Prihvatljivost za takvu izravnu potporu dohotku prestaje u rokovima utvrđenima u članku 4. stavku 1. točki (d).

2. Države članice u procijenjene ukupne troškove planova mogu uključiti troškove sljedećih mjera i ulaganja pod uvjetom da prvenstveno budu namijenjeni ranjivim kućanstvima, mikropoduzećima ili korisnicima usluga prijevoza i da se njima namjerava:

   (a) podržati obnova zgrada, osobito za one koji stanuju u zgradama s najlošijim svojstvima, među ostalim u obliku financijske potpore ili fiskalnih poticaja kao što je odbitak troškova obnove od najamnine, neovisno o vlasništvu predmetnih zgrada;

   (b) pridonijeti dekarbonizaciji, uključujući elektrifikaciju, grijanje i hlađenje zgrada i kuhanje u njima, te integraciji energije iz obnovljivih izvora koja doprinosi postizanju uštede energije;

   (c) podržati javne i privatne subjekte u razvoju i pružanju pristupačnih rješenja za obnovu radi povećanja energetske učinkovitosti i odgovarajućih instrumenata financiranja u skladu sa socijalnim ciljevima Fonda;

   (d) omogućiti pristup vozilima s nultom i niskom stopom emisija i biciklima, uključujući financijsku potporu ili fiskalne poticaje za njihovu kupnju, te odgovarajućoj javnoj i privatnoj infrastrukturi, među ostalim za punjenje i opskrbu; kad je riječ o potpori koja se odnosi na vozila s niskim stopama emisija, daje se vremenski okvir za njezino postupno smanjivanje;

   (e) odobriti besplatan pristup javnom prijevozu ili prilagođene tarife za pristup javnom prijevozu te poticati održivu mobilnost na zahtjev i usluge zajedničke mobilnosti;

   (f) podržati javne i privatne subjekte u razvoju i pružanju pristupačnih usluga mobilnosti i prijevoza s nultom i niskom stopom emisija te prihvaćanju atraktivnih mogućnosti aktivne mobilnosti za ruralna, otočna, planinska, udaljena i manje dostupna područja ili za manje razvijene regije ili područja, uključujući manje razvijena prigradska područja.

Članak 7.

Isključenja iz procijenjenih ukupnih troškova socijalnih planova za klimatsku politiku

1. Iz Fonda se ne podupiru niti su u procijenjene ukupne troškove planova uključene mjere u obliku izravne potpore dohotku u skladu s člankom 3. stavkom 2. ove Uredbe za kućanstva koja već ostvaruju korist od:

(a) javne intervencije u razinu cijena goriva obuhvaćenih Poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ;

(b) javnih intervencija u određivanje cijena za opskrbu plinom u skladu s člankom 3. stavkom 3. Direktive 2009/73/EZ.

2. Ako predmetna država članica u svojem planu dokaže da javne intervencije iz stavka 1. ne kompenziraju u potpunosti povećanje cijena koje je posljedica uključivanja sektora zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ, izravna potpora dohotku može se uključiti u procijenjene ukupne troškove u granicama povećanja cijena koje nisu u potpunosti kompenzirane.

Članak 8.

Prenošenje koristi kućanstvima, mikropoduzećima i korisnicima usluga prijevoza

Države članice u procijenjene ukupne troškove mogu uključiti financijsku potporu koja se pruža javnim ili privatnim subjektima koji nisu ranjiva kućanstva, mikropoduzeća ni korisnici usluga prijevoza ako ti subjekti provode mjere i ulaganja koja u konačnici donose koristi ranjivim kućanstvima, mikropoduzećima i korisnicima usluga prijevoza.

Države članice uvode potrebne zakonske i ugovorne zaštitne mjere kako bi osigurale da se cjelokupna korist prenese na kućanstva, mikropoduzeća i korisnike usluga prijevoza.

Članak 9.

Proračun

1. Financijska omotnica za provedbu Fonda za razdoblje 2025.–2027. iznosi 23 700 000 000 EUR u tekućim cijenama.

2. Financijska omotnica za provedbu Fonda za razdoblje 2028.–2032. iznosi 48 500 000 000 EUR u tekućim cijenama, ovisno o raspoloživosti iznosâ prema godišnjim gornjim granicama važećeg višegodišnjeg financijskog okvira iz članka 312. UFEU-a.

3. Iznosi iz stavaka 1. i 2. mogu obuhvaćati i troškove koji se odnose na aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i evaluacije koje su potrebne za upravljanje Fondom i ostvarivanje njegovih ciljeva, posebice studije, sastanke stručnjaka, savjetovanja s dionicima te informacijske i komunikacijske aktivnosti, uključujući inkluzivne mjere informiranja javnosti i institucijsku komunikaciju o političkim prioritetima Unije, u mjeri u kojoj se odnose na ciljeve ove Uredbe, troškove povezane s IT mrežama za obradu i razmjenu informacija, institucijske alate informacijske tehnologije i sve ostale troškove tehničke i administrativne pomoći koji nastanu Komisiji pri upravljanju Fondom. Troškovi mogu obuhvaćati i izdatke za druge popratne aktivnosti, kao što su kontrola kvalitete i praćenje projekata na terenu, te za stručna savjetovanja i stručnjake za ocjenu i provedbu prihvatljivih djelovanja.

Članak 10.

Sredstva iz programâ s podijeljenim upravljanjem i upotreba sredstava

1. Sredstva dodijeljena državama članicama u okviru podijeljenog upravljanja mogu se na njihov zahtjev prenijeti u Fond, podložno uvjetima utvrđenima u relevantnim odredbama Uredbe (EU) 2021/1060. Komisija izravno izvršava ta sredstva u skladu s člankom 62. stavkom 1. prvim podstavkom točkom (a) Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046. Ta se sredstva upotrebljavaju isključivo u korist predmetne države članice.

2. Provedbu mjera i ulaganja za koja se dodjeljuju sredstva iz ovog Fonda države članice mogu povjeriti upravljačkim tijelima Europskog socijalnog fonda plus (ESF+), uspostavljenog Uredbom (EU) 2021/1057, i operativnih programa kohezijske politike iz Uredbe (EU) 2021/1058 ako je primjenjivo s obzirom na sinergije s tim fondovima Unije i u skladu s ciljevima Fonda. Države članice u svojim planovima navode namjeru da tim tijelima povjere provedbu.

3. Države članice mogu u svoj plan, kao dio procijenjenih ukupnih troškova, uključiti plaćanja za dodatnu tehničku potporu u skladu s člankom 7. Uredbe (EU) 2021/240 i iznos novčanog doprinosa za potrebe odjeljka „države članice" na temelju relevantnih odredbi Uredbe (EU) 2021/523. Ti troškovi ne smiju prelaziti 4 % ukupno dodijeljenih financijskih sredstava za plan, a odgovarajuće mjere, kako su utvrđene u planu, moraju biti usklađene s ovom Uredbom.

Članak 11.

Provedba

Komisija provodi Fond u okviru izravnog upravljanja u skladu s relevantnim pravilima donesenima na temelju članka 322. UFEU-a, a posebno Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 i Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća[59].

Članak 12.

Dodatnost i dodatno financiranje

1. Potpora u okviru Fonda pruža se dodatno uz potporu u okviru drugih programa i instrumenata Unije. Mjere i ulaganja za koje se daje potpora iz Fonda mogu dobiti potporu iz drugih fondova, programa i instrumenata Unije pod uvjetom da se takvom potporom ne pokriva isti trošak.

2. Potpora iz Fonda pruža se dodatno i nije zamjena za stalne nacionalne proračunske rashode.

Članak 13.

Maksimalna dodijeljena financijska sredstva

1. Maksimalna dodijeljena financijska sredstva izračunavaju se za svaku državu članicu kako je navedeno u Prilogu I. i Prilogu II.

[59] Uredba (EU) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije (SL L 433I, 22.12.2020., str. 1.).

2. Svaka država članica može podnijeti zahtjev do maksimalnog iznosa dodijeljenih financijskih sredstava za provedbu svojeg plana.

Članak 14.

Nacionalni doprinos ukupnim procijenjenim troškovima

1. Države članice doprinose s najmanje 50 % ukupnih procijenjenih troškova svojih planova.

2. Države članice za svoj nacionalni doprinos ukupnim procijenjenim troškovima svojih planova koriste, među ostalim, prihode ostvarene dražbovnom prodajom svojih emisijskih jedinica u skladu s Poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ.

Članak 15.

Ocjena Komisije

1. Komisija ocjenjuje plan i, prema potrebi, sve izmjene tog plana koje država članica dostavi u skladu s člankom 17. radi provjere usklađenosti s odredbama ove Uredbe. Tijekom provedbe te ocjene Komisija blisko surađuje s predmetnom državom članicom. Komisija može iznijeti očitovanja ili zatražiti dodatne informacije Predmetna država članica dostavlja tražene dodatne informacije te može prema potrebi revidirati plan, čak i nakon što ga je podnijela. Predmetna država članica i Komisija mogu se prema potrebi dogovoriti o razumnom produljenju roka za ocjenu.

2. Komisija ocjenjuje relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost Plana kako slijedi:

   (a) za potrebe ocjene relevantnosti Komisija uzima u obzir sljedeće kriterije:

      i. odgovara li se planom na socijalni učinak i probleme s kojima se ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i korisnici usluga prijevoza u predmetnoj državi članici suočavaju zbog uvođenja sustava trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet uspostavljenog na temelju Poglavlja IV.a Direktive 2003/87/EZ, osobito kućanstva u energetskom siromaštvu, uzimajući u obzir odgovarajuće probleme uočene u Komisijinim procjenama ažuriranja integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog plana predmetne države članice i njegova napretka na temelju članka 9. stavka 3. te članaka 13. i 29. Uredbe (EU) 2018/1999, kao i u preporukama Komisije državama članicama donesenima na temelju članka 34. Uredbe (EU) 2018/1999 s obzirom na dugoročni cilj klimatske neutralnosti u Uniji do 2050. Pritom se uzimaju u obzir posebni izazovi i dodjela financijskih sredstava predmetne države članice;

      ii. očekuje li se da će se planom osigurati da nijedna mjera ni ulaganje uključeno u plan ne nanosi bitnu štetu okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852;

      iii. sadržava li plan mjere i ulaganja koji doprinose zelenoj tranziciji, uključujući rješavanje problema koji iz toga proizlaze, a osobito postizanju klimatskih i energetskih ciljeva Unije do 2030. te ključnih etapa Strategije za mobilnost do 2030.;

   (b) za potrebe ocjene djelotvornosti Komisija uzima u obzir sljedeće kriterije:

i. očekuje li se da će plan u predmetnoj državi članici imati trajan učinak na probleme koje se njime nastoji riješiti, a posebno na ranjiva kućanstva, mikropoduzeća i korisnike usluga prijevoza, osobito kućanstva u energetskom siromaštvu;

ii. očekuje li se da će se aranžmanima koje je predložila predmetna država članica osigurati djelotvorno praćenje i provedba plana, uključujući predviđeni vremenski raspored, ključne etape i ciljne vrijednosti te povezane pokazatelje;

iii. jesu li mjere i ulaganja koje je predložila predmetna država članica dosljedni i u skladu sa zahtjevima iz Direktive [gggg/bbb] [Prijedlog za preinaku Direktive 2012/27/EU], Direktive (EU) 2018/2001, Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća[60], Direktive (EU) 2019/1161 Europskog parlamenta i Vijeća te Direktive 2010/31/EU;

(c) za potrebe ocjene učinkovitosti Komisija uzima u obzir sljedeće kriterije:

i. je li obrazloženje iznosa procijenjenih ukupnih troškova plana koje je navela država članica razumno, uvjerljivo, u skladu s načelom troškovne učinkovitosti te razmjerno očekivanom nacionalnom ekološkom i socijalnom učinku;

ii. očekuje li se da će se aranžmanima koje je predložila predmetna država članica spriječiti, otkriti i ispraviti korupcija, prijevare i sukobi interesa pri korištenju sredstava stavljenih na raspolaganje u okviru Fonda, među ostalim i aranžmanima čiji je cilj izbjegavanje dvostrukog financiranja iz Fonda i drugih programa Unije;

iii. jesu li ključne etape i ciljne vrijednosti koje je predložila država članica učinkovite s obzirom na područje primjene, ciljeve i prihvatljive mjere Fonda;

(d) za potrebe ocjenjivanja koherentnosti Komisija uzima u obzir sadržava li plan mjere i ulaganja koji predstavljaju koherentna djelovanja.

Članak 16.

Odluka Komisije

1. Na temelju ocjene u skladu s člankom 15. Komisija o planu države članice odlučuje provedbenim aktom u roku od šest mjeseci od datuma podnošenja tog plana u skladu s člankom 3. stavkom 1. ove Uredbe.

Ako Komisija da pozitivnu ocjenu, tom se odlukom utvrđuje sljedeće:

(a) mjere i ulaganja koje država članica treba provesti, iznos procijenjenih ukupnih troškova plana te ključne etape i ciljne vrijednosti;

(b) financijska sredstva Unije dodijeljena u skladu s člankom 13. ove Uredbe koja se isplaćuju u obrocima nakon što država članica na zadovoljavajući način postigne relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u vezi s

[60] Direktiva 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (SL L 307, 28.10.2014., str. 1.).

provedbom plana, koji za razdoblje 2028.–2032. podliježe raspoloživosti iznosa iz članka 9. stavka 2. ove Uredbe prema godišnjim gornjim granicama višegodišnjeg financijskog okvira iz članka 312. UFEU-a;

(c) nacionalni doprinos;

(d) aranžmani i vremenski raspored za praćenje i provedbu, uključujući, prema potrebi, mjere potrebne za usklađivanje s člankom 20. ove Uredbe;

(e) relevantni pokazatelji postizanja predviđenih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti;

(f) aranžmani kojima se Komisiji odobrava potpun pristup osnovnim relevantnim podacima.

2. Dodijeljena financijska sredstva iz stavka 1. točke (b) određuju se na temelju procijenjenih ukupnih troškova plana koji je predložila predmetna država članica kako je ocijenjen na temelju kriterija utvrđenih u članku 15. stavku 2.

Iznos dodijeljenih financijskih sredstava utvrđuje se kako slijedi:

(a) ako je plan u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima utvrđenima u članku 15. stavku 2., a iznos procijenjenih ukupnih troškova plana jednak ili veći u odnosu na maksimalna dodijeljena financijska sredstva iz članka 13. stavka 1. za tu državu članicu, financijska sredstva dodijeljena predmetnoj državi članici jednaka su ukupnom iznosu maksimalnih dodijeljenih financijskih sredstava iz članka 9.;

(b) ako je plan u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima utvrđenima u članku 15. stavku 2., a iznos procijenjenih ukupnih troškova paketa koji je umanjen za iznos nacionalnog doprinosa niži od maksimalnih dodijeljenih financijskih sredstava iz članka 13. stavka 1. za tu državu članicu, financijska sredstva dodijeljena državi članici jednaka su iznosu procijenjenih ukupnih troškova paketa koji je umanjen za iznos nacionalnog doprinosa;

(c) ako je plan u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima utvrđenima u članku 15. stavku 2., ali se ocjenjivanjem utvrde nedostaci u sustavima kontrole, Komisija može zahtijevati da se prije prve isplate postignu dodatne ključne etape i ciljne vrijednosti;

(d) ako plan nije u zadovoljavajućoj mjeri usklađen s kriterijima utvrđenima u članku 15. stavku 2., predmetnoj državi članici ne dodjeljuju se financijska sredstva.

3. Ako Komisija plan ocijeni negativno, u odluci iz stavka 1. navode se razlozi za tu negativnu ocjenu. Nakon što uzme u obzir ocjenu Komisije, predmetna država članica ponovno podnosi plan.

Članak 17.

Izmjena socijalnih planova za klimatsku politiku

1. Ako država članica zbog objektivnih okolnosti, posebno zbog stvarnih izravnih učinaka sustava trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet uspostavljenog u skladu s Poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ, više ne može u cijelosti ili djelomično ostvariti socijalni plan za klimatsku politiku, uključujući relevantne

ključne etape i ciljne vrijednosti predmetna država članica može Komisiji podnijeti izmjenu svojeg plana kako bi se uključile potrebne i opravdane promjene. Države članice mogu zatražiti tehničku podršku za pripremu takvog zahtjeva.

2. Komisija ocjenjuje izmijenjeni plan u skladu s člankom 15.

3. Ako pozitivno ocijeni izmijenjeni plan, Komisija u skladu s člankom 16. stavkom 1. u roku od tri mjeseca nakon što je država članica službeno podnijela izmijenjeni plan provedbenim aktom donosi odluku u kojoj se navode razlozi za pozitivnu ocjenu.

4. Ako negativno ocijeni izmijenjeni plan, Komisija odbija zahtjev u roku iz stavka 3. nakon što predmetnoj državi članici omogući da se očituje u roku od tri mjeseca od dostave obavijesti o ocjeni Komisije.

5. Do 15. ožujka 2027. svaka predmetna država članica procjenjuje primjerenost svojeg plana s obzirom na stvarne izravne učinke sustava trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet uspostavljenog u skladu s Poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ. Te se procjene dostavljaju Komisiji kao dio dvogodišnjeg izvješćivanja o napretku u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2018/1999.

Članak 18.

Preuzimanje obveza za dodijeljena financijska sredstva

1. Nakon donošenja odluke kako je navedeno u članku 16. Komisija s predmetnom državom članicom pravovremeno sklapa sporazum koji čini pojedinačnu pravnu obvezu u smislu Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 koja se odnosi na razdoblje 2025.–2027. Taj se sporazum može sklopiti najranije godinu dana prije godine početka dražbi iz Poglavlja IV.a Direktive 2003/87/EZ.

2. Pojedinačna pravna obveza za razdoblje 2028.–2032. zaključuje se ovisno o raspoloživosti iznosa iz članka 9. stavka 2. ove Uredbe na temelju godišnjih gornjih granica višegodišnjeg financijskog okvira iz članka 312. UFEU-a.

3. Proračunske obveze mogu se temeljiti na ukupnim obvezama i, prema potrebi, mogu se rasporediti tijekom nekoliko godina na godišnje obroke.

Članak 19.

Pravila o plaćanjima, suspenziji i otkazivanju sporazumâ o dodijeljenim financijskim sredstvima

1. Financijska sredstva dodijeljena državi članici isplaćuju se na temelju ovog članka nakon dovršetka relevantnih dogovorenih ključnih etapa i postizanja ciljnih vrijednosti navedenih u planu, kako su odobrene u skladu s člankom 16. i ovisno o raspoloživim sredstvima. Nakon njihova dovršetka predmetna država članica Komisiji podnosi propisno obrazložen zahtjev za isplatu dodijeljenih financijskih sredstava. Takve zahtjeve za plaćanje države članice Komisiji podnose jednom ili dvaput godišnje do 31. srpnja.

2. Komisija bez nepotrebne odgode i najkasnije dva mjeseca od primitka zahtjeva ocjenjuje jesu li relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u odluci Komisije iz članka 16. postignute u zadovoljavajućoj mjeri. Zadovoljavajuće postizanje ključnih etapa i ciljnih vrijednosti podrazumijeva da predmetna država članica nije preokrenula mjere povezane s prethodnim zadovoljavajuće postignutim ključnim etapama i ciljnim vrijednostima. Komisiji mogu pomagati stručnjaci.

3. Ako Komisija da pozitivnu ocjenu, dužna je bez nepotrebne odgode donijeti odluku kojom se odobrava isplata dodijeljenih financijskih sredstava u skladu s Uredbom (EU, Euratom) 2018/1046.

4. Ako Komisija tijekom ocjenjivanja iz stavka 3. utvrdi da ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u odluci Komisije iz članka 16. nisu postignute u zadovoljavajućoj mjeri, suspendira se isplata cijelog ili dijela iznosa dodijeljenih financijskih sredstava. Predmetna država članica može se očitovati u roku od mjesec dana od dostave obavijesti o Komisijinoj ocjeni.

   Suspenzija se ukida samo ako su ključne etape i ciljne vrijednosti postignute na zadovoljavajući način kako je navedeno u odluci Komisije iz članka 16.

5. Odstupajući od članka 116. stavka 2. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, rok za plaćanje počinje teći od datuma obavijesti predmetnoj državi članici o odluci o odobravanju isplate na temelju stavka 3. ovog članka ili od datuma obavijesti o ukidanju suspenzije na temelju stavka 4. drugog podstavka ovog članka.

6. Ako ključne etape i ciljne vrijednosti nisu postignute u zadovoljavajućoj mjeri u roku od šest mjeseci od suspenzije, Komisija razmjerno smanjuje iznos dodijeljenih financijskih sredstava nakon što dotičnoj državi članici omogući da iznese svoja očitovanja u roku od dva mjeseca od dostave obavijesti o zaključcima.

7. Ako predmetna država članica u roku od 12 mjeseci od datuma sklapanja relevantnih sporazuma iz članka 18. ne postigne konkretan napredak u pogledu relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti, Komisija otkazuje relevantne sporazume iz članka 18. i opoziva iznos dodijeljenih financijskih sredstava. Komisija donosi odluku o otkazivanju sporazuma iz članka 18. nakon što predmetnoj državi članici omogući da se u roku od dva mjeseca od obavijesti očituje o Komisijinoj ocjeni prema kojoj nije postignut konkretan napredak.

Članak 20.

Zaštita financijskih interesa Unije

1. Pri provedbi Fonda države članice kao korisnice sredstava u okviru Fonda poduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi zaštitile financijske interese Unije te kako bi osigurale da upotreba sredstava u vezi s mjerama i ulaganjima koja se podupiru iz Fonda budu u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom, osobito u pogledu sprečavanja, otkrivanja i ispravljanja prijevara, korupcije i sukoba interesa. U tu svrhu države članice osiguravaju djelotvoran i učinkovit sustav unutarnje kontrole kako je detaljno opisano u Prilogu III. te povrat nepropisno plaćenih ili nepravilno upotrijebljenih iznosa. Države članice mogu se osloniti na svoje redovne nacionalne sustave upravljanja proračunom.

2. Sporazumima iz članka 18. utvrđuju se sljedeće obveze država članica:

(a) da redovito provjeravaju jesu li pružena financijska sredstva pravilno upotrijebljena u skladu sa svim primjenjivim pravilima i jesu li sve mjere ili ulaganja u okviru Plana pravilno provedeni u skladu sa svim primjenjivim pravilima, osobito u pogledu sprečavanja, otkrivanja i ispravljanja prijevara, korupcije i sukoba interesa;

(b) da poduzimaju odgovarajuće mjere za sprečavanje, otkrivanje i ispravljanje prijevara, korupcije i sukoba interesa kako je utvrđeno u članku 61. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, a kojima se šteti financijskim interesima Unije, te da poduzimaju pravne mjere za povrat zloupotrijebljenih sredstava, među ostalim u vezi sa svim mjerama ili ulaganjima provedenima u okviru Plana;

(c) da uz zahtjev za plaćanje podnesu:

i. izjavu o upravljanju u kojoj se izjavljuje da su sredstva iskorištena za predviđenu namjenu, da su podaci podneseni uz zahtjev za plaćanje potpuni, točni i pouzdani te da uspostavljeni sustavi kontrole pružaju potrebna jamstva da se sredstvima upravljalo u skladu sa svim primjenjivim pravilima, osobito s pravilima o izbjegavanju sukoba interesa te sprečavanju prijevara, korupcije i dvostrukog financiranja iz Fonda i drugih programa Unije u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja; i

ii. sažetak revizija provedenih u skladu s međunarodno prihvaćenim revizijskim standardima, uključujući opseg tih revizija u smislu iznosa obuhvaćene potrošnje i obuhvaćenog razdoblja te analizu utvrđenih nedostataka i svih poduzetih korektivnih mjera;

(a) da u svrhu revizije i kontrole i radi pružanja usporedivih informacija o upotrebi financijskih sredstava u odnosu na mjere i ulaganja provedena u okviru Plana prikupljaju evidentiraju i pohranjuju u elektronički sustav te omogućavaju pristup sljedećim standardiziranim kategorijama podataka:

i. imenu krajnjih primatelja sredstava, njihovim identifikacijskim brojevima za PDV ili poreznim identifikacijskim brojevima te iznosu financijskih sredstava dodijeljenih iz Fonda;

ii. imenu ugovaratelja i podugovaratelja i njihovu identifikacijskom broju za PDV ili poreznom identifikacijskom broju ako je krajnji primatelj financijskih sredstava javni naručitelj u skladu s pravom Unije ili nacionalnim pravom u području javne nabave te vrijednosti ugovora;

iii. imenima, prezimenima, datumu rođenja i identifikacijskim brojevima za PDV ili poreznim identifikacijskim brojevima stvarnih vlasnika primatelja sredstava ili ugovaratelja kako je definirano u članku 3. točki 6. Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća[61];

iv. popisu svih mjera i ulaganja provedenih u okviru Fonda s ukupnim iznosom javnog financiranja tih mjera i ulaganja te uz navođenje iznosa

[61] Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL L 141, 5.6.2015., str. 73.).

sredstava plaćenih u okviru drugih fondova koji se financiraju iz proračuna Unije;

(b) da izričito ovlaste Komisiju, OLAF, Revizorski sud i, prema potrebi, EPPO da ostvaruju svoja prava kako je predviđeno u članku 129. stavku 1. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046, da za sve krajnje primatelje sredstava plaćenih za provedbu mjera i ulaganja uključenih u Plan, ili za sve druge osobe ili subjekte uključene u njihovu provedbu, uvedu obvezu da Komisiju, OLAF, Revizorski sud i, prema potrebi, EPPO izričito ovlaste da ostvaruju svoja prava kako je predviđeno u članku 129. stavku 1. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 te da uvedu slične obveze za sve krajnje primatelje isplaćenih sredstava;

(c) da vode evidenciju u skladu s člankom 132. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046.

3. Osobne podatke iz stavka 2. točke (d) ovog članka obrađuju države članice i Komisija u svrhu i tijekom odgovarajućeg trajanja postupaka davanja razrješnice, revizije i kontrole, informiranja, komunikacije i promidžbe povezanih s upotrebom sredstava u vezi s provedbom sporazumâ iz članka 18. Osobni podaci obrađuju se u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 ili Uredbom (EU) 2018/1725, ovisno o tome koja je primjenjiva. U okviru postupka davanja razrješnice Komisiji u skladu s člankom 319. UFEU-a Fond podliježe izvješćivanju u okviru integriranog financijskog izvješćivanja i izvješćivanja o odgovornosti iz članka 247. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 te posebice zasebno u okviru godišnjeg izvješća o upravljanju i uspješnosti.

4. Komisija državama članicama stavlja na raspolaganje integrirani i interoperabilni informacijski sustav i sustav praćenja, uključujući jedinstveni alat za rudarenje podataka i utvrđivanje razine rizika za pristup i analizu relevantnih podataka. Države članice koriste taj alat za potrebe revizije i kontrole kako bi izbjegle dvostruko financiranje te spriječile, otkrile i ispravile prijevare, korupciju i sukob interesa u vezi s mjerama i ulaganjima koji se podupiru iz Fonda. Komisija, OLAF, Revizorski sud i, prema potrebi, EPPO mogu upotrebljavati alat u okviru svojih nadležnosti i prava iz stavka 2. točke (d) ovoga članka.

5. U sporazumima iz članka 18. predviđa se i pravo Komisije da, u slučaju prijevare, korupcije i sukoba interesa koji utječu na financijske interese Unije i koje država članica nije ispravila ili u slučaju teškog kršenja obveze koja proizlazi iz takvih sporazuma, proporcionalno umanji potporu iz Fonda i osigura povrat svih iznosa koji se duguju proračunu Unije.

Komisija pri odlučivanju o iznosu povrata i smanjenja poštuje načelo proporcionalnosti i uzima u obzir ozbiljnost prijevare, korupcije i sukoba interesa koji utječu na financijske interese Unije ili kršenja obveze. Prije provedbe smanjenja državi članici daje se mogućnost da iznese svoja očitovanja.

POGLAVLJE IV.

KOMPLEMENTARNOST, PRAĆENJE I EVALUACIJA

Članak 21.

Koordinacija i komplementarnost

Komisija i predmetne države članice na način razmjeran svojim nadležnostima potiču sinergije i osiguravaju djelotvornu koordinaciju Fonda s drugim programima i instrumentima Unije, uključujući program InvestEU, Instrument za tehničku potporu, Mehanizam za oporavak i otpornost te fondove obuhvaćene Uredbom (EU) 2021/1060. U tu svrhu:

(a) jamče komplementarnost, sinergiju, koherentnost i dosljednost instrumenata na razini Unije te na nacionalnoj i, prema potrebi, regionalnoj razini i u fazi planiranja i tijekom njihove provedbe;

(b) optimiziraju mehanizme koordinacije kako bi se izbjeglo udvostručavanje rada; te

(c) osiguravaju blisku suradnju među tijelima nadležnima za provedbu i kontrolu na razini Unije te na nacionalnoj i, prema potrebi, regionalnoj razini kako bi se ostvarili ciljevi Fonda.

Članak 22.

Informiranje, komunikacija i promidžba

1. Države članice podatke iz članka 20. stavka 2. točke (d) podtočaka i., ii. i iv. ove Uredbe objavljuju i ažuriraju na jedinstvenim internetskim stranicama u otvorenim i strojno čitljivim formatima, kako je utvrđeno u članku 5. stavku 1. Direktive (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća[62], čime se omogućuje razvrstavanje, pretraživanje, izdvajanje, uspoređivanje i ponovna upotreba podataka. Podaci iz članka 20. stavka 2. točke (d) podtočaka i. i ii. ove Uredbe ne objavljuju se u slučajevima iz članka 38. stavka 3. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 ili ako je izravna potpora dohotku manja od 15 000 EUR.

2. Primatelji sredstava Unije navode podrijetlo i osiguravaju vidljivost tih sredstava, posebice pri promicanju djelovanja i njihovih rezultata, pružanjem koherentnih, djelotvornih i razmjernih ciljanih informacija različitoj publici, među ostalim medijima i javnosti.

3. Komisija provodi informacijske i komunikacijske aktivnosti koje se odnose na Fond, na djelovanja poduzeta na temelju ove Uredbe i na postignute rezultate, među ostalim, prema potrebi i uz suglasnost nacionalnih tijela, zajedničke komunikacijske aktivnosti s nacionalnim tijelima i uredima predstavništva Europskog parlamenta i Komisije u predmetnoj državi članici.

Članak 23.

Praćenje provedbe

1. Svaka predmetna država članica svake dvije godine izvješćuje Komisiju o provedbi svojeg plana kao dio integriranog nacionalnog energetskog i klimatskog izvješća o napretku na temelju članka 17. Uredbe (EU) 2018/1999 i u skladu s njezinim člankom 28. Predmetne države članice u svoje izvješće o napretku uključuju:

[62] Direktiva (EU) 2019/1024 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o otvorenim podatcima i ponovnoj uporabi informacija javnog sektora (SL L 172, 26.6.2019., str. 56.).

(a) detaljne kvantitativne informacije o broju kućanstava u energetskom siromaštvu;

(b) prema potrebi detaljne informacije o napretku u ostvarenju nacionalnog okvirnog cilja smanjenja broja kućanstava u energetskom siromaštvu;

(c) detaljne informacije o rezultatima mjera i ulaganja uključenih u svoj plan;

(d) dostavljene informacije o politikama i mjerama za smanjenje emisija stakleničkih plinova i o projekcijama, kao i o energetskom siromaštvu navedene u članku 18. i članku 24. Uredbe (EU) 2018/1999;

(e) informacije dostavljene u okviru dugoročnih strategija obnove zgrada u skladu s Direktivom 2010/31/EU;

(f) ocjenu plana iz članka 17. stavka 5. u 2027. s obzirom na stvarne izravne učinke sustava trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet uspostavljenog u skladu s Poglavljem IV.a Direktive 2003/087/EZ;

(g) informacije o izmjenama svojeg plana u skladu s člankom 17.

2. Komisija prati provedbu Fonda i mjeri postizanje njegovih ciljeva. Praćenje provedbe mora biti usmjereno i razmjerno aktivnostima koje se provode u okviru Fonda.

3. Komisijinim sustavom za izvješćivanje o uspješnosti osigurava se učinkovito, djelotvorno i pravodobno prikupljanje rezultata i podataka za praćenje provedbe aktivnosti. U tu se svrhu za korisnike sredstava Unije uvode razmjerne obveze izvješćivanja.

4. Komisija je ovlaštena donositi delegirane akte u skladu s člankom 25. za dopunu ove Uredbe radi utvrđivanja zajedničkih pokazatelja koji se trebaju upotrebljavati za izvješćivanje o napretku te za potrebe praćenja i evaluacije Fonda u pogledu ostvarenja ciljeva navedenih u članku 1.

POGLAVLJE V.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 24.

Evaluacija i preispitivanje Fonda

1. Komisija do 1. srpnja 2028. Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija dostavlja izvješće o evaluaciji provedbe i funkcioniranja Fonda.

2. Komisija do 31. prosinca 2033. Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija dostavlja neovisno izvješće o *ex post* evaluaciji.

3. U izvješću o evaluaciji posebice se ocjenjuje u kojoj su mjeri ostvareni ciljevi Fonda utvrđeni u članku 1., učinkovitost upotrebe resursa i dodana vrijednost Unije. U njemu se razmatra kontinuirana relevantnost svih ciljeva i djelovanja utvrđenih u članku 6. s obzirom na učinak na emisije stakleničkih plinova nastao zbog sustava

trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet u skladu s Poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ i nacionalnih mjera poduzetih kako bi se ispunila godišnja obveza smanjenja emisija stakleničkih plinova u državama članicama u skladu s Uredbom (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća[63]. Razmatraju se i kontinuirana relevantnost financijske omotnice Fonda u odnosu na moguće razvoje događaja koji se odnose na dražbe emisijskih jedinica u okviru sustava trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet u skladu s Poglavljem IV.a Direktive 2003/87/EZ i ostala relevantna pitanja.

4. Izvješću o evaluaciji prema potrebi se prilaže prijedlog izmjenâ ove Uredbe.

5. Izvješće o *ex post* evaluaciji sastoji se od sveobuhvatne ocjene Fonda i uključuje informacije o njegovu učinku.

Članak 25.

Delegiranje ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 23. stavka 4. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranja ovlasti iz članka 23. stavka 4. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave te odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji datum naveden u toj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 23. stavka 4. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

[63] Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26.–42.).

Članak 26.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se od datuma do kojeg države članice donesu zakone i druge propise za usklađivanje s Direktivom (EU) [gggg/bbb] Europskog parlamenta i Vijeća[64] o izmjeni Direktive 2003/87/EZ u pogledu Poglavlja IV.a Direktive 2003/87/EZ.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednik	*Predsjednik*

[64] [Direktiva (EU) gggg/bbb Europskog parlamenta i Vijeća…. (SL …..).] [Direktiva o izmjeni Direktive 2003/87/EZ].

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

1.2. Predmetna područja politike

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

1.4.2. Posebni ciljevi

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije" vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

1.7. Predviđeni načini upravljanja

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

3.2.2. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

3.2.2.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

3.2.3. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

3.2.4. Doprinos trećih strana

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Socijalnog fonda za klimatsku politiku

1.2. Predmetna područja politike

Okoliš i djelovanje u području klime, energetsko siromaštvo, promicanje energetske učinkovitosti i uštede energije, promicanje održivih oblika prijevoza

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

☒ **novo djelovanje**

☐ **novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja**[65]

☐ **produženje postojećeg djelovanja**

☐ **spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje**

1.4. Ciljevi

1.4.1. Opći ciljevi

Opći je cilj Fonda pridonijeti tranziciji prema klimatskoj neutralnosti kroz suočavanje sa socijalnim učincima uključivanja emisija stakleničkih plinova iz zgrada i cestovnog prometa u područje primjene Direktive 2003/87/EZ.

1.4.2. Posebni ciljevi

Posebni je cilj Fonda pružiti potporu ranjivim kućanstvima, ranjivim mikropoduzeća i ranjivim korisnicima usluga prijevoza putem mjera i ulaganja namijenjenih povećanju energetske učinkovitosti zgrada putem mjera kao što su obnova zgrada i dekarbonizacija grijanja i hlađenja zgrada, uključujući integraciju energije iz obnovljivih izvora te financirati uvođenje mobilnosti i prijevoza s nultom i niskom stopom emisija.

1.4.3. Očekivani rezultati i učinak

Navesti očekivane učinke prijedloga/inicijative na ciljane korisnike/skupine.

Fond doprinosi postizanju revidiranog općeg cilja EU-a u pogledu smanjenja neto emisija stakleničkih plinova za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na razine iz 1990. podupiranjem potrebnih ulaganja i ublažavanjem socijalnih učinaka na najranjivije skupine.

Sredstva iz Fonda trebala bi se dodijeliti državama članicama za potporu njihovim mjerama i ulaganjima namijenjenima povećanju energetske učinkovitosti zgrada, provedbi obnove zgrada i dekarbonizaciji grijanja i hlađenja zgrada, uključujući integraciju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora te za financiranje mobilnosti i prijevoza s nultom i niskom stopom emisija.

1.4.4. Pokazatelji uspješnosti

[65] Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

Navesti pokazatelje za praćenje napretka i postignuća

Pokazatelji ostvarenja Pokazatelj br. 1: broj planova koje je odobrila Komisija Pokazatelj br. 2: ukupna financijska sredstva dodijeljena za planove Pokazatelji rezultata: Pokazatelj br. 3: broj provedenih planova Pokazatelji učinka: Pokazatelj br. 4: postignuti ciljevi koji su utvrđeni u planovima

1.5. Osnova prijedloga/inicijative

1.5.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

Svaka država članica mora ispunjavati zahtjeve navedene u Uredbi. Time će se umanjiti socijalna neravnoteža među državama članicama i unutar njih kad se nastoji postići ažurirani cilj smanjenja neto emisija stakleničkih plinova za 55 % u odnosu na razine iz 1990., osobito s obzirom na trgovanje emisijama za zgrade i cestovni promet. Fond se primjenjuje od 2025. do 2032.

1.5.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije” vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

Razlozi za djelovanje na europskoj razini (*ex ante*) Klimatske promjene prekogranični su problem, a djelovanjem EU-a može se djelotvorno nadopuniti i ojačati nacionalno djelovanje. Povećanje cilja za smanjenje emisija stakleničkih plinova u EU-u do 2030. utjecat će na mnoge sektore gospodarstva EU-a, stoga su koordinirano djelovanje i financijska potpora na razini EU-a neophodni. U skladu s člankom 191. stavkom 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije („UFEU”) politika Unije u području okoliša doprinosi očuvanju, zaštiti i poboljšanju kvalitete okoliša, kao i promicanju mjera na međunarodnoj razini za rješavanje regionalnih, odnosno svjetskih problema okoliša, a osobito borbi protiv klimatskih promjena. Politika Unije u području okoliša usmjerena je na postizanje visokog stupnja zaštite, uzimajući u obzir različitost prilika u različitim regijama Unije. Osim toga, u skladu s člankom 194. stavkom 1. točkom (c) UFEU-a cilj je energetske politike Unije u duhu solidarnosti među državama članicama ponajprije promicati energetsku učinkovitost i uštedu energije te razvoj novih i obnovljivih oblika energije. Sredstvima iz Fonda mora se riješiti i situacija ranjivih korisnika usluga prijevoza. Tim bi se sredstvima trebale podržati mjere kojima će se tim korisnicima olakšati pristup rješenjima za mobilnost i prijevoz s nultom i niskom stopom emisija, uključujući javni prijevoz, te time doprinijeti postizanju ciljeva zajedničke prometne politike kako je navedeno u članku 91. stavku 1. točki (d) UFEU-a.

Fond se osniva kako bi se ublažilo socijalno opterećenje zbog trgovanja emisijama za zgrade i cestovni promet pružanjem potpore mjerama i ulaganjima država članica kojima se namjerava povećati energetska učinkovitost zgrada, obnoviti zgrade i dekarbonizirati grijanje i hlađenje zgrada, uključujući integraciju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora te financirati mobilnost i prijevoz s nultom i niskom stopom emisija.

Očekivana dodana vrijednost Unije (*ex post*)

Financijska potpora iz Fonda raspodijelit će se na pošten i pravedan način kako bi se ublažili socijalni učinci na najranjivije skupine građana EU-a u svim državama članicama. Kako bi dobile financijska sredstva, države članice trebaju uspostaviti socijalne planove u kojima će se navesti aktivnosti (mjere i ulaganja) koje namjeravaju financirati iz Fonda. Financiranje iz proračuna Unije usmjereno je na aktivnosti čije ciljeve države članice ne mogu same ostvariti u dostatnoj mjeri („test nužnosti”) te u kojima se intervencijom Unije može ostvariti dodatna vrijednost u odnosu na mjere pojedinačnih država članica. Djelovanje na razini Unije potrebno je radi koordiniranja odgovarajućeg odgovora na socijalne izazove uzrokovane trgovanjem emisijama u sektorima zgrada i cestovnog prometa („test učinkovitosti”). Taj cilj države članice ne mogu same ostvariti u dostatnoj mjeri, dok se intervencijom Unije može ostvariti dodatna vrijednost putem uspostave instrumenta putem kojeg se državama članica pruža ciljana financijska potpora za izradu i provedbu potrebnih mjera i ulaganja.

1.5.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Ovaj Fond temelji se na iskustvu stečenom u provedbi drugih financijskih sredstava Unije. Osnivanje i provedba Fonda slijede glavna načela Mehanizma za oporavak i otpornost („RRF”).

1.5.4. Usklađenost s višegodišnjim financijskim okvirom i moguće sinergije s drugim prikladnim instrumentima

Cilj klimatske neutralnosti iz europskog zelenog plana i Europskog zakona o klimi te usporedna zelena i digitalna tranzicija temeljni su prioritet Europske unije. Paket za ostvarivanje cilja od 55 %, instrument Next Generation EU i višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021.–2027. pridonijet će ostvarenju usporedne zelene i digitalne tranzicije kojoj Europa teži. Kombinacijom tih politika suzbit će se gospodarska kriza nakon pandemije bolesti COVID-19 i ubrzati prelazak na čisto i održivo gospodarstvo, u kojem će djelovanje u području klime biti povezano s gospodarskim rastom.

Ovaj prijedlog dio je klimatskog i energetskog Paketa za ostvarivanje cilja od 55 %. Opći je cilj Paketa uskladiti zakonodavstvo Unije s povećanom klimatskom ambicijom EU-a. Sve inicijative u Paketu međusobno su usko povezane, a svaka ovisi o oblikovanju ostalih. Ovaj zakonodavni prijedlog nadopunjuje prijedloge iznesene u paketu i održava dosljednost s njima.

Fond će se financirati u okviru naslova 3. „Prirodni resursi i okoliš” višegodišnjeg financijskog okvira te u nomenklaturi godišnjeg proračuna kao dio 9. klastera „Okoliš i klimatska politika”.

Socijalni fond za klimatsku politiku u načelu bi trebao iznositi 25 % očekivanih prihoda od uključivanja cestovnog prometa i zgrada u područje primjene Direktive 2003/87/EZ. Komisija će uskoro iznijeti prijedlog za izmjenu Odluke o vlastitim

sredstvima, prema kojoj bi države članice trebale staviti te prihode na raspolaganje proračunu Unije kao vlastita sredstva.

Iznos jednak navedenom udjelu bit će dostupan u višegodišnjem financijskom okviru za potporu Fondu. U tu će svrhu Komisija uskoro predložiti ciljanu reviziju višegodišnjeg financijskog okvira kako bi se gornja granica odobrenih sredstava za preuzete obveze iz poglavlja 3. „Prirodni resursi i okoliš” povećala za 2 176 milijuna EUR u 2025., 9 132 milijuna EUR u 2026. i 8 786 milijuna EUR u 2027., prema cijenama iz 2018.

Budući da će predloženo povećanje gornje granice obveza rezultirati ekvivalentnim povećanjem potreba za plaćanjem, Komisija predlaže reviziju gornje granice plaćanja za 2025., 2026. i 2027. za iste iznose.

Kad je riječ o sinergijama s drugim instrumentima, najrelevantniji je RRF, koji državama članicama već omogućava da financiraju mjere za smanjenje energetskog siromaštva. Financijske isplate državama članicama iz RRF-a bit će dovršene do kraja 2026. pa bi ga Socijalni fond za klimatsku politiku nadopunio u pogledu vremena i područja primjene, uz posebnu usmjerenost na najranjivije skupine. Jednako tako, Fond za pravednu tranziciju, a osobito njegov dio koji se odnosi na financiranje iz instrumenta NextGeneration EU, prestat će s radom ubrzo nakon početka rada Socijalnog fonda za klimatsku politiku.

1.5.5. Ocjena različitih dostupnih mogućnosti financiranja, uključujući mogućnost preraspodjele

Fond će biti komplementaran i osiguravati sinergije s drugim programima Unije, osobito s projektima koji se financiraju putem Mehanizma za oporavak i otpornost.

Na temelju socijalnih planova za klimatsku politiku država članica Fond će pružati bespovratnu financijsku potporu za sufinanciranje nacionalnih programa kojima se pruža potpora kućanstvima s niskim prihodima, i to prvenstveno putem potpore ulaganju i, prema potrebi, privremene potpore dohotku.

1.6. Trajanje i financijski učinak prijedloga/inicijative

☒ **Ograničeno trajanje**

☐ na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG

☒ financijski učinak od 2025. do 2032. za odobrena sredstva za preuzete obveze i od 2025. do 2032. za odobrena sredstva za plaćanje

☐ **Neograničeno trajanje**

☐ provedba s početnim razdobljem od GGGG. do GGGG., nakon čega će uslijediti redovna provedba.

1.7. Predviđeni načini upravljanja[66]

☒ **Izravno upravljanje** koje provodi Komisija

☒ putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije

☐ putem izvršnih agencija

☐ **Podijeljeno upravljanje** s državama članicama

☐ **Neizravno upravljanje** povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

☐ trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile

☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti)

☐ EIB-u i Europskom investicijskom fondu

☐ tijelima iz članaka 70. i 71. Financijske uredbe

☐ tijelima javnog prava

☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva

☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva

☐ osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

Ako je navedeno više načina upravljanja, potrebno je pojasniti u odjeljku „Napomene”.

Napomene

Nije primjenjivo

[66] Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx.

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Kako bi se pratila uspješnost provedbe Fonda, uspostavit će se sustav za traženje i izvršavanje plaćanja iz Fonda.

Da bi dobile sredstva iz Fonda, države članice trebale bi izraditi svoje socijalne planove za klimatsku politiku („planovi”) kako bi utvrdile mjere i ulaganja koji će se financirati. Komisija te planove ocjenjuje i može ih odobriti tek nakon pozitivne ocjene na temelju njihove relevantnosti, učinkovitosti, djelotvornosti i koherentnosti. Isplata dodijeljenih financijskih sredstava uslijedit će nakon postizanja ključnih etapa i ciljnih vrijednosti dogovorenih s predmetnom državom članicom. Vrijeme podnošenja planova i ciklusi izvješćivanja o napretku usklađeni su s ažuriranjima integriranih nacionalnih energetskih i klimatskih planova podnesenih u skladu s Uredbom (EU) 2018/1999.

U tu svrhu države članice dvaput godišnje mogu zatražiti plaćanje iz Fonda, što bi trebalo popratiti dokazima o napretku postignutom u pogledu ključnih etapa i ciljnih vrijednosti. Države članice trebale bi izvješćivati Komisiju o napretku u provedbi mjera i ulaganja u okviru svojih planova u dvogodišnjem izvješću o napretku u provedbi svojih nacionalnih energetskih i klimatskih planova (NECP) na temelju Uredbe o upravljanju.

Radi ocjenjivanja djelotvornosti, učinkovitosti, relevantnosti i koherentnosti Fonda provest će se evaluacija i *ex post* evaluacija. Komisija će prema potrebi uz evaluaciju priložiti prijedlog za preispitivanje Uredbe.

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načina upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načina plaćanja i predložene strategije kontrole

Financiranje mjera uključenih u planove koje su dostavile države članice, s nacionalnim doprinosima, najprikladnije je rješenje. Izravnim upravljanjem u kombinaciji s instrumentom koji se temelji na uspješnosti postiže se najbolji omjer rezultatâ i uloženog novca te se minimiziraju administrativne strukture uključene u postupak, čime se smanjuju i složenost i administrativni troškovi.

Očekuje se da će Fond imati sljedeći vremenski okvir:

Od sredine 2023. države članice mogle bi početi podnositi nacrte planova za upotrebu Fonda.

Krajem 2023. i početkom 2024. službe Komisije trebale bi početi s pripremom delegiranih akata o obvezi izvješćivanja u okviru Fonda.

Planira se da se Uredba o osnivanju Fonda počne primjenjivati od 30. lipnja 2024.

Rok do kojeg bi države članice trebale Komisiji službeno podnijeti svoje planove također je 30. lipnja 2024. Međutim, kako je prethodno navedeno, one te planove mogu početi podnositi već sredinom 2023. jer ih je potrebno podnijeti u skladu s NECP-ima na temelju Uredbe o upravljanju.

Od 30. lipnja do 31. prosinca 2024. Komisija mora ocijeniti planove za upotrebu sredstava iz Fonda i naposljetku donijeti delegirane akte za njihovo odobrenje. To će

biti golem posao, imajući u vidu da predviđamo isti sustav kao i za Mehanizam/planove za oporavak i otpornost.

Od početka 2025. Komisija će početi potpisivati pojedinačne sporazume s državama članicama o upotrebi sredstava iz Fonda – to će biti financijske obveze država članica u pogledu upotrebe novca iz Fonda.

Od sredine 2025. države članice mogle bi početi podnositi zahtjeve za plaćanja iz Fonda. Države članice mogu dvaput godišnje zatražiti plaćanje iz Fonda. Plaćanja će se izvršiti nakon ocjene postignutih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti.

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za ublažavanje rizika

Rizik se odnosi na mjerenje uspješnosti (nepostizanje prethodno definiranih ciljnih vrijednosti/ključnih etapa) ili ozbiljne nepravilnosti.

Kako bi se ti rizici ublažili, provodit će se sljedeće mjere:

– prije isplate sredstava detaljno će se evaluirati jesu li države članice korisnice postigle ključne etape/ciljne vrijednosti,

– aktivirat će se suspenzija, izvršiti povrat sredstava, otkazati sporazumi ako države članice korisnice ne postignu ključne etape/ciljne vrijednosti ili ako bude ozbiljnih nepravilnosti ili kršenja obveza iz sporazuma s državama članicama.

Fondom će izravno upravljati Komisija u skladu s Financijskom uredbom.

2.2.3. Procjena i obrazloženje troškovne učinkovitosti kontrola (omjer troškova kontrole i vrijednosti sredstava kojima se upravlja) i procjena očekivane razine rizika od pogreške (pri plaćanju i pri zaključenju)

Financijska sredstva dodijelit će se državama članicama u obliku financiranja koje nije povezano s troškovima.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu, npr. iz strategije za borbu protiv prijevara.

Uredba sadržava potrebne odredbe kako bi se osiguralo da provedba Fonda bude u skladu sa zaštitom financijskih interesa Unije.

Odgovarajući postupci unutarnje kontrole primjenjivat će se na svim razinama upravljanja kako bi se razumno zajamčilo ostvarenje sljedećih ciljeva: djelotvornosti, učinkovitosti i ekonomičnosti poslovanja; pouzdanosti izvješćivanja; zaštite imovine i informacija; odgovarajućeg upravljanja rizicima u pogledu zakonitosti i pravilnosti temeljnih transakcija te sprečavanja, otkrivanja i ispravljanja prijevara, korupcije, sukoba interesa, nepravilnosti i dvostrukog financiranja iz Fonda i drugih programa Unije.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslovi višegodišnjeg financijskog okvira i proračunske linije rashoda na koje prijedlog/inicijativa ima učinak

Zatražene nove proračunske linije

<u>Prema redoslijedu</u> naslova višegodišnjeg financijskog okvira i proračunskih linija.

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj	Dif./nedif.	zemalja EFTA-e	zemalja kandidatkinja	trećih zemalja	u smislu članka 21. stavka 2. točke (b) Financijske uredbe
3.	09 01 04 01 – Rashodi za potporu Socijalnom fondu za klimatsku politiku	nedif.	NE	NE	NE	NE
3.	09 05 01 – Socijalni fond za klimatsku politiku – Operativni rashodi	dif.	NE	NE	NE	NE

3.2. Procijenjeni financijski učinak prijedloga na odobrena sredstva

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na odobrena sredstva za poslovanje

☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna odobrena sredstva za poslovanje.

☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća odobrena sredstva za poslovanje:

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	3.	PRIRODNI RESURSI I OKOLIŠ

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

			2025.	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**	**2030.**	**2031.**	**2032.**	**UKUPNO**
Odobrena sredstva za poslovanje											
09 05 01	Obveze	–1	2 495,000	10 695,000	10 495,000	10 145,000	9 945,000	9 745,000	9 495,000	9 145,000	**72 160,000**
	Plaćanja	–2	2 495,000	10 695,000	10 495,000	10 145,000	9 945,000	9 745,000	9 495,000	9 145,000	**72 160,000**
Administrativna odobrena sredstva koja se financiraju iz omotnice za posebne programe											
09 01 04 01		–3	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	**40,000**
UKUPNA odobrena sredstva za omotnicu programa	**Obveze**	**= 1 + 3**	**2 500,000**	**10 700,000**	**10 500,000**	**10 150,000**	**9 950,000**	**9 750,000**	**9 500,000**	**9 150,000**	**72 200,000**
	Plaćanja	**= 2 + 3**	**2 500,000**	**10 700,000**	**10 500,000**	**10 150,000**	**9 950,000**	**9 750,000**	**9 500,000**	**9 150,000**	**72 200,000**

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	**7.**	„Administrativni rashodi”

U ovaj se dio unose „administrativni proračunski podaci”, koji se najprije unose u prilog zakonodavnom financijskom izvještaju (Prilog V. internim pravilima), koji se učitava u sustav DECIDE za potrebe savjetovanja među službama.

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

		2022.	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**	**2030.**	**2031.**	**2032.**	**UKUPNO**
Ljudski resursi		1,824	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	**88,464**
Ostali administrativni rashodi		—	—	0,059	0,016	—	—	—	—	—	—	—	**0,075**
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)	1,824	8,664	8,723	8,680	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	**88,539**

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

		2022.	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**	**2030.**	**2031.**	**2032.**	**UKUPNO**
UKUPNA odobrena sredstva po NASLOVIMA višegodišnjeg financijskog okvira	Obveze	1,824	8,664	8,723	2 508,680	10 708,664	10 508,664	10 158,664	9 958,664	9 758,664	9 508,664	9 158,664	**72 288,539**
	Plaćanja	1,824	8,664	8,723	2 508,680	10 708,664	10 508,664	10 158,664	9 958,664	9 758,664	9 508,664	9 158,664	**72 288,539**

3.2.2. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.

☒ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.	UKUPNO
NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira												
Ljudski resursi	1,824	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	8,664	88,464
Ostali administrativni rashodi	—	—	0,059	0,016	—	—	—	—	—	—	—	**0,075**
Međuzbroj za NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira	**1,824**	**8,664**	**8,723**	**8,680**	**8,664**	**8,664**	**8,664**	**8,664**	**8,664**	**8,664**	**8,664**	**88,539**

Izvan NASLOVA 7.[67] višegodišnjeg financijskog okvira												
Ljudski resursi												
Ostali administrativni rashodi	—	—	—	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	**40,000**
Međuzbroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	—	—	—	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	**40,000**

UKUPNO	**1,824**	**8,664**	**8,723**	**13,680**	**13,664**	**13,664**	**13,664**	**13,664**	**13,664**	**13,664**	**13,664**	**128,539**

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

[67] Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

3.2.2.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.

☒ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

		2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2030.	2031.	2032.
Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)												
20 01 02 01 (sjedište i predstavništva Komisije)		12	57	57	57	57	57	57	57	57	57	57
20 01 02 03 (delegacije)												
01 01 01 01 (neizravno istraživanje)												
01 01 01 11 (izravno istraživanje)												
Druge proračunske linije (navesti)												
Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena, EPRV)[1]												
20 02 01 (UO, UNS, UsO iz „globalne omotnice")												
20 02 03 (UO, LO, UNS, UsO i MSD u delegacijama)												
XX 01 xx yy zz	– u sjedištima											
	– u delegacijama											
01 01 01 02 (UO, UNS, UsO – neizravno istraživanje)												
01 01 01 12 (UO, UNS, UsO – izravno istraživanje)												
Druge proračunske linije (navesti)												
UKUPNO		12	57	57	57	57	57	57	57	57	57	57

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	• oblikovanje, izrada pravnih akata, savjetovanja, koordinacija sa službama Komisije • ocjena nacrta i konačnih nacionalnih socijalnih planova za klimatsku politiku u sinergiji s drugim procesima (2023.–2024.) • priprema i upravljanje sporazumima o dodjeli bespovratnih sredstava i povezanim financijskim operacijama • nadzor i praćenje provedbe Fonda (od 2025. nadalje) • proračunski postupci i postupci praćenja s Glavnom upravom za proračun (od 2025. nadalje)
Vanjsko osoblje	

3.2.3. Usklađenost s aktualnim višegodišnjim financijskim okvirom

Prijedlog/inicijativa:

☐ može se u potpunosti financirati preraspodjelom unutar relevantnog naslova višegodišnjeg financijskog okvira (VFO).

☐ zahtijeva upotrebu nedodijeljene razlike u okviru relevantnog naslova VFO-a i/ili upotrebu posebnih instrumenata kako su definirani u Uredbi o VFO-u.

☒ zahtijeva reviziju VFO-a.

Fond će se financirati u okviru naslova 3. „Prirodni resursi i okoliš” višegodišnjeg financijskog okvira te u nomenklaturi godišnjeg proračuna kao dio 9. klastera „Okoliš i klimatska politika”.

Veličina Socijalnog fonda za klimatsku politiku trebala bi u načelu iznositi 25 % očekivanih prihoda od uključivanja cestovnog prometa i zgrada u područje primjene Direktive 2003/87/EZ.

Iznos jednak navedenom udjelu bit će dostupan u višegodišnjem financijskom okviru za potporu Fondu. U tu će svrhu Komisija uskoro predložiti ciljanu reviziju višegodišnjeg financijskog okvira kako bi se gornja granica odobrenih sredstava za preuzete obveze iz poglavlja 3. „Prirodni resursi i okoliš” povećala za 2 176 milijuna EUR u 2025., 9 132 milijuna EUR u 2026. i 8 786 milijuna EUR u 2027., po cijenama iz 2018. S obzirom na to da će predložena povećanja gornje granice obveza rezultirati jednakim povećanjem potreba za plaćanjem, Komisija predlaže reviziju gornje granice plaćanja za 2025., 2026. i 2027. u istim iznosima.

3.2.4. Doprinos trećih strana

U prijedlogu/inicijativi:

☐ ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju,

☒ predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

	2022.	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**	**2030.**	**2031.**	**2032.**
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*	*p.m.*

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

☒ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.

☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:

☐ na vlastita sredstva

☐ na ostale prihode

navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda ☐

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Proračunska linija prihoda	Odobrena sredstva dostupna za tekuću financijsku godinu	Učinak prijedloga/inicijative[68]										
		2022.	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**2028.**	**2029.**	**2030.**	**2031.**	**2032.**
Članak …….												

Za namjenske prihode navesti odgovarajuće proračunske linije rashoda.

[…]

Ostale napomene (npr. metoda/formula za izračun učinka na prihode ili druge informacije).[…]

[…]

[68] Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.